

tukinainen ry
KÄITÄKÄUSEKSTIIVISEKUS

Toimintakertomus
2004

1.	RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN	3
1.1.	Itsenäinen Tukinainen	3
1.2.	Henkilökunta	6
1.3.	Toimitilat	7
2.	TERAPEUTTISET PALVELUT	8
2.1	Yleistä terapeuttisista palveluista	8
2.2	Valtakunnallinen kriisipuhelin	10
2.3	Avoin ryhmä	14
2.4	Kiinteä kriisiryhmä	14
2.5	Kriisitapaamiset	15
2.6	Raiskauskriisiryhmä (CPT)	15
2.7	Viikonloppuryhmät	16
2.8	Läheisten palvelut	17
2.9	Harjoitteluryhmä	17
2.10	Muu yhteydenpito asiakkaisiin	17
3.	JURIDISET PALVELUT	18
3.1	Valtakunnallinen juristipuhelin	18
3.2	Asiakastapaamiset	18
3.3	Oikeudessa avustaminen	19
3.4	Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut -projekti	19
4.	KONSULTAATIO	23
4.1	Juristin konsultaatio	23
4.2	Kriisityön konsultaatio	23
5.	KOULUTTAMINEN, YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN	25
5.1	Yhteistyön tarpeesta	25
5.2	Koulutus-, konsultaatio- ja yhteistyötilaisuudet	25
5.3	Projektit, tutkimusyhteistyö ja työryhmät	28
5.4	Kansainvälinen yhteistyö	30
5.5	Julkaisut ja kirjallinen materiaali	30
6.	TIEDOTUS	31
7.	HALLINTO, ORGANISAATIO JA RESURSSIT	31
7.1	Hallinto	32
7.2	Kuukausikokoukset ja viikkopalaverit	33
7.3	Kriisityön kokoukset	33
7.4	Työnohjaus	34
7.5	Tukinaisen työryhmät	34
7.6	Talous	35
7.7	Henkilökunta	35
7.8	Henkilökunnan koulutus ja virkistystoiminta	36

1. RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN

Raiskauskriisikeskus Tukinainen on valtakunnallinen, ammatillinen asiakastyön osaamiskeskus, jota hallinnoi Tukinainen ry. (14.1.2004 alkaen). Tukinaisessa tehtävä työ jakautuu asiakastyöhön ja muihin asiantuntijatehtäviin. Tukinainen tarjoaa maksutonta juridista ja terapeuttista ammattiapua seksuaalista väkivaltaa ja/ tai hyväksikäyttöä kokeneille tytöille ja naisille sekä heidän läheisilleen. Muita tehtäviä ovat seksuaalisen väkivallan kohtaamiseen ja hoitoon sekä juridisiin kysymyksiin liittyvän tietotaidon valtakunnallinen lisääminen eri tavoin sekä hallinnolliset tehtävät ja tiedottaminen. Myös ennaltaehkäisevä työ ja eri sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö ovat tärkeitä. Vuosi 2004 oli Tukinaisen toinen toimintavuosi.

1.1. Itsenäinen Tukinainen

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen toimintavuosi 2004 on sen toiminnan kannalta historiallinen, sillä vuoden alussa (14.1.) toteutui pitkään suunniteltu ja valmisteltu itsenäistyminen perustajayhdistyksestä, Unioni Naisasialiitto Suomessa ry:stä. Vuoden 2004 ensimmäinen puolikas oli rakenteiden ja toimintakäytäntöjen luomisen aikaa uudessa yhdistyksessä. Tukinaisessa toteutettiin useita muutoksia, joita siirtyminen uuteen yhdistykseen mahdollisti. Muun muassa järjestäytymistä työnantajana, järjestäytymistä sosiaali- ja terveysalan toimijana, vakuutusturvaa ja työterveyshuoltoa selvitettiin ja tehtiin tarpeellisiksi katsottuja muutoksia. Tukinaisen perustyötä jatkettiin samaan aikaan entisillä linjoilla.

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen toiminta Tukinainen ry:n alaisuudessa lähti käyntiin suotuisasti. Hallituksessa toimii esittelijänä ja sihteerinä Tukinaisen toiminnanjohtaja. Hallitus nimitti työvaliokunnan, johon kuuluvat hallituksen puheenjohtaja, yksi hallituksen jäsen ja Tukinaisen toiminnanjohtaja. Henkilökunnan kuuleminen hallituksen päätösten valmistelussa nähtiin tärkeänä. Hallituksen kokouksissa oli puheoikeudella läsnä Tukinaisen henkilöstön edustaja, jonka henkilöstö valitsi keskuudestaan. Henkilöstö käsitteli työn alla olevia asioita yhteisesti kuukausi- ja viikkopalaverissaan.

Raiskauskriisikeskuksen toimintojen siirtäminen Tukinainen ry:n alaisuuteen sujui lähes kitkatta, tosin vaati paljon työtä. Esimerkiksi erilaisten sopimusten siirtäminen yhdistykseltä toiselle edellytti toisinaan neuvotteluja, toisinaan erillisiä selvityksiä.

Sopimuksista ainoastaan vuokrasopimuksen siirrossa oli ongelmia, vuokranantajan vaatiessa aiemmasta sopimuksesta poiketen Tukinainen ry:ltä vuokrantakauusta pankkitalletuksena. Tällaiseen ei oltu varauduttu, eikä talous mahdollistanut vuokrantakauksen maksamista. Tässä tilanteessa sovittiin Unioni Naisasialiitto Suomessa ry:n takaavan vuokran omaisuudellaan vielä lyhyen siirtymäkauden ajan, korkeintaan kaksi vuotta. Tulevana vuonna vuokrantakaukseen on kuitenkin osoitettava varat.

Tukinainen ry järjestäytyi työnantajana Palvelutyönantajien liittoon, ja lähti soveltamaan liiton työehtosopimusta Raiskauskriisikeskus Tukinaista koskeviin kysymyksiin. Järjestäytyminen selkiyttää työn tekemisen raameja, helpottaa Tukinaisen hallinnointia, takaa toiminnan laillisuuden ja sen myötä lisää vakautta. Järjestäytyminen tuo kuitenkin mukanaan joitakin ongelmia, jotka on tulevaisuudessa ratkaistava. Useat näistä kysymyksistä ovat taloudellisia, kuten esimerkiksi työehtosopimuksen edellyttämien ylityökorvausten maksaminen, johon Tukinaisen talousarvioissa ei ole ollut osoitettua varoja.

Tukinainen ry järjestäytyi myös toimialansa mukaisiin valtakunnallisiin yhteistyöelimiin: Sosiaali- ja terveysalan keskusliittoon (STKL) ja Terveyden edistämisen keskuksen. Loppuvuodesta tuli tieto hyväksytyksi tulemisesta myös Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöjärjestöön (YTY), jonka hallitus käsittelee uudet anomukset syksyllä 2004. Järjestäytyminen palvelee Raiskauskriisikeskus Tukinaisen toimintaa muun muassa tarjoamalla lisää kanavia verkottua tarkoituksenmukaisesti ja vaikuttaa yhteiskunnallisesti Tukinaisen tavoitteiden suuntaisesti.

Tukinaisen vakuutusturvaa tarkastettiin yllättävien suurten menoerien varalta, kun perustajayhdistys Unionin omaisuus ei enää ole toiminnan taustaturvana. Omaisuusvakuutuksen lisäksi todettiin tarvittavan vastuuvakuutusta ja keskeytysvakuutusta. Tukinaisen kriisityöntekijöinä ja/ tai ryhmänohjaajina toimiville rekisteröidyille terveydenhuollon ammattihenkilöille otettiin lisäksi potilasvakuutukset ja juristeille taloudelliset vastuuvakuutukset. Tukinaisen tähänastisessa historiassa on vältytty potilastyöksi luokiteltavaan kriisityöhön ja oikeudelliseen työhön kohdistuvilta kanteilta. Kun otetaan huomioon Tukinaisessa käsiteltävien asioiden arkaluonteisuus ja kuohuttavuus sekä seksuaalisen väkivallan ja siihen liittyvien rikosprosessien kauaskantoiset seuraukset, on realistista olettaa, ettei tämäntyyppisiltä prosesseilta loputtomiin säästyä. Tähän on varauduttava.

Vakuutusturvan asianmukaistaminen, vuokratkaukset, järjestäytyminen ja sen edellyttämät menoerät tulivat – ja tulevat vastaisuudessa - odotettua kalliimmiksi. Talousarvioita tarkentamalla ja supistamalla kautta linjan näihin menoihin pystyttiin venymään. Se vaati kuitenkin esimerkiksi henkilöstön koulutuksen vähentämistä, ennaltaehkäisevään psyykkiseen työsuojeluun ja henkilöstön virkistäytymiseen liittyvien menojen karsimista minimiin ja toimistoon tehtävien hankintojen jäädyttämistä. Lisäksi käytettiin se varanto, jota oli säästetty itsenäistymiseen liittyvien mahdollisten yllättävien, siirtymäkauden menoerien varalle. Vastaisuudessa näin ei voida toimia, vaan uudet menoerät edellyttävät huomioimista tulevien vuosien rahoituksia anottaessa ja taloutta suunniteltaessa.

Varainhankinnassa haettiin uusia väyliä muun muassa osallistumalla hyväntekeväisyystilaisuuteen (V-day), kehittämällä Tukinaisen kannatus tuotteita (t-paidat ja kortti) ja myymällä pientä kokeiluerää tuotteista eri tilaisuuksissa ja Tukinaisen tiloissa. Rahoitusta anottiin kuten aiemminkin kunnilta, ministeriöiltä ja säätiöiltä. EU komission Daphne -hankeavustusta haettiin ensimmäistä kertaa.

Hallitus teki päätöksen yhtenäistää Tukinaisen lomakäytäntöjä siten, että vuodesta 2005 alkaen kriisikeskuksen toimisto on suljettu heinäkuun ajan. Valtakunnallinen kriisilinja toimii edelleen ympäri vuoden. Päätöstä harkittaessa todettiin, että toiminnan ohjannan ja johtamisen kannalta on tärkeää, että mahdollisimman suuren osan vuotta koko henkilöstö on paikalla. Toimiston sulkeminen heinäkuuksi lyhentää kesälomakautta merkittävästi, ja sitä kautta tehostaa toimintaa. Uusi käytäntö edellyttää pitkäjänteistä suunnittelua, jotta päivystykset voidaan hoitaa kesällä ammatillisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla, ja jotta talousarvioon voidaan sisällyttää uuden käytännön vaatimat varat.

Tukinaisen työterveyshuolto siirrettiin Medivireestä Mehiläiseen palvelujen vertailun ja hintavertailun perusteella. Uudistus toi työterveyshuollon palvelut lähemmäksi työntekijöitä, sillä Mehiläisellä on toimipisteitä eri puolilla pääkaupunkiseutua, ja työterveysasema sijaitsee samassa korttelissa Tukinaisen toimitilojen kanssa. Päivätyöntekijöille järjestettiin mahdollisuus terveystarkastukseen, ja yhteistyötä Mehiläisen työpsykologian yksikön kanssa käynnistettiin ennaltaehkäisevän psyykkisen työsuojelun merkeissä. Tähän yhteistyöhön on saatavissa KELA:n tukea.

Tukinaisen ja Ensi- ja Turvakotien liiton yhteistyöprojekti ”Lähi-suhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut” käynnistettiin keväällä 2004. Hanke on alustavan suunnitelman mukaan nelivuotinen, ja sen toimintaa koordinoi Tukinainen. Projektisuunnitelmaa tarkennettiin, ja yhteistyötä alan toimijoiden kanssa käynnistettiin.

Projektiin rekrytoitiin ensimmäinen työntekijä (juristi) toukokuussa ja osa-aikainen toimistotyöntekijä. Marraskuussa palkattiin toinen juristi hankkeeseen, jossa nyt on koko projektityöryhmä koossa. Projekti on saanut hyvän vastaanoton kentällä sekä asiakkaiden että yhteistyökumppaneiden taholta: sille on selvästi tarvetta.

Projektilla on ohjausryhmä, johon kuuluvat projektin lakimiehet, osa-aikainen toimistotyöntekijä, Ensi- ja Turvakotien liiton toiminnanjohtaja Marita Ruohonen, Tukinaisen toiminnanjohtaja Kristiina Valkama ja Tukinaisen hallituksen jäsen, rikosoikeuden professori Terttu Utriainen.

Tiedotustehtäviin ei voitu palkata työntekijää, joten tiedottamista hoidettiin kuten aiemmin, väliaikainen toiminnanjohtaja muiden tehtäviensä ohessa, apunaan tiedotusavustajana toiminut harjoittelija. Vuoden aikana Tukinainen näkyi sekä valtakunnan- että paikallisissa medioissa ja levitti tietoa toiminnastaan esitteiden ja www-sivujen kautta. Tiedotusavustaja suunnitteli Tukinaiselle uutta esitettä ja esittelyvideota. Suunnittelutyö ja yhteistyökumppanien etsintä videon tuottamiseen eteni varsin pitkälle, mutta toteuttaminen jäi myöhempään ajankohtaan vaillinaisten resurssien vuoksi. Tukinainen oli myös esillä Helsingin seudulla runsaasti yleisöä keränneissä tapahtumissa. Näitä olivat Naisten kaupunki, V-day ja Amnestyn ”Joku raja!” -kampanjan avaustilaisuus.

Yhteistyötä järjestöjen, julkisen sektorin ja yksityisen puolen toimijoiden kanssa jatkettiin entisillä linjoilla. Yhteistyö oli erityisen aktiivista Amnestyn Suomen osaston kanssa, joka käynnisti kolmevuotisen kampanjan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. ”Joku Raja!” -kampanjassa tuodaan esille raiskausten ja muun naisiin kohdistuvan väkivallan luonnetta ihmisoikeuskysymyksenä, jonka ennaltaehkäisy ja hoitaminen vaatii huomattavasti nykyistä suurempaa panostusta yhteiskunnan eri sektoreilta. Amnestyn kampanja on koonnut yhteen järjestöjen, kirkon ja julkisen sektorin edustajia vaikuttamaan tavoitteiden suuntaisesti, ja työ jatkuu. Tukinainen on ollut yhteistyössä mukana resurssiensa sallimissa puitteissa. Marraskuussa Tukinaisen edustaja oli mukana Joku Raja-kampanjan viisihenkisessä delegaatiossa, joka kävi tapaamassa pääministeri Vanhasta ja luovuttamassa hänelle Joku Raja kampanjassa laaditut ministeriökohtaiset suositukset väkivallan vähentämiseksi. Tilaisuudessa keskusteltiin poikkihallinnollisen yhteistyön ja valtakunnallisen koordinoimisen välttämättömyydestä parisuhdeväkivallan ehkäisemisessä ja uhrien sekä muiden osallisten auttamisessa.

1.2. Henkilökunta

Alkuvuonna 2004 jouduttiin työtehtävien ja toimenkuvien osalta turvautumaan erityisjärjestelyihin Tukinaisen toiminnanjohtajan 1.2. – 27.7. kestäneiden lomien vuoksi. Väliaikaisen toiminnanjohtajan tehtävään sijoitettiin Tukinaisen kriisityön koordinaattori. Hänen tehtäviensä hoito tänä aikana järjestettiin palkkaamalla kriisityöntekijän sijainen, joka hoiti puhelinpäivystystä, kriisitapaamisia ja ryhmien ohjausta, lisäämällä Tukinaisen puolipäiväisen kriisityöntekijän viikkotuntimäärää ja siirtämällä kriisityön koordinoimien tehtäviä Tukinaisen kriisipäivystäjälle. Näillä järjestelyillä pystyttiin Tukinaisen perustyö hoitamaan kuten ennenkin poikkeustilanteesta huolimatta.

Tukinaisessa toimii osa-aikainen talous- ja hallintosihteeri. Hänen tehtävänsä ja vastuunsa lisääntyivät uudessa organisaatiossa ja tehtävänimike muutettiin sen mukaisesti (ent. taloussihteeri). Toiminnanjohtajan ja talous- ja hallintosihteerin kuluvaan vuoden haasteita ovat esimerkiksi budjetin seurannan ja taloussuunnittelun kehittäminen mahdollisimman tarkoituksenmukaiseksi uudessa yhdistyksessä ja varainhankinnan edelleen tehostaminen.

Kriisityöntekijä yhdessä toisen kriisityöntekijän sijaisen kanssa pystyivät yhdessä vastaanottamaan kohtuullisen määrän vastaanotolle pyrkivistä asiakkaista, ja yhdessä kriisipäivystäjän ja kouluttajan kanssa vastaamaan kriisipäivystyksen toiminnasta toimistoaikoina. Ryhmien organisointi, materiaalin tekeminen, lausuntojen kirjoittaminen sekä koulutus- ja konsultaatiotyö ja muun muassa oikeudessa todistaminen vievät osan kriisityöntekijöiden ajasta.

Juristin tehtäviin kuuluu juristipäivystyksen, oikeudellisen neuvonnan ja oikeudenkäyntien hoitamisen lisäksi muun muassa koulutusta ja konsultaatiota. Tukinaiseen palkattiin kaksi lakimiestä, jotka työskentelevät Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelu -projektissa. Tämä on ollut erittäin toivottu ja odotettu muutos, sillä oikeudellisia tehtäviä on paljon, ja lähisuhdeväkivaltaa koskevat kysymykset ovat yhä enenevässä määrin työllistäneet Tukinaisen juristia. Projektin lakimiehet kehittävät lähisuhdeväkivaltaa koskevaa ennaltaehkäisevää työtä ja neuvontaa ja avustavat oikeudessa siinä määrin kuin projektin kokonaisuuden kannalta on tarkoituksenmukaista.

Kriisipäivystys toimii arkisin päivähenkilökunnan voimin ja viikonloppuisin, pyhinä ja niiden aattona tuntityöntekijöiden voimin. Pääosan arkipäivystyksistä hoitaa kuukausipalkkainen kriisipäivystäjä. Päivystystuntimäärä on kuitenkin niin suuri, että myös muu kriisityöhön koulutettu päivähenkilökunta osallistuu viikkopäivystyksen hoitamiseen omilla säännöllisillä vuoroillaan. Kriisipäivystäjän muita tehtäviä ovat tiedotusmateriaalin kerääminen ja tuottaminen, erityisryhmille suunnattujen palvelujen suunnittelu ja markkinointi, ryhmän apuohjaus, sekä yhteistyö koti- ja ulkomaisten alan toimijoiden kanssa. Kriisipäivystäjä hoiti vuoden ensimmäisellä puoliskolla myös kriisityön koordinaattorin tehtäviä, minkä vuoksi muun muassa päivystystyötä, materiaalin keräämistä ja tuottamista siirrettiin sijaiselle ja harjoittelijoille.

Toimistosihteeri vastaa toimistopuhelinliikenteen sujumisesta sekä muun muassa materiaalilähetysten hoitamisesta eri puolille maata toivomusten ja aikataulujen mukaan. Toimistosihteerin työn ansiosta asiakkaiden, heidän läheistensä ja saattajiensa vastaanottaminen sekä koulutus- ja opintokäyntiasiakkaiden ohjaaminen on asianmukaista. Hän hoitaa ATK-laitteiden ja muiden toimiston työvälineiden hankintoja ja huoltoa, sekä huolehtii eri tavoin tiedonkulusta työyhteisön sisällä sekä toimistotilojen viihtyisyydestä ja siisteydestä.

Tukinaisen kouluttaja paitsi kouluttaa, hoitaa myös koulutussuunnittelua ja koulutuksen markkinointia. Kouluttaja tekee yhteistyötä ja neuvottelee koulutusta pyytävien organisaatioiden kanssa näiden tarpeita vastaavien koulutuspakettien räätälöimiseksi. Hän vastaa myös monien vierailukäyntien vetämisestä. Kouluttajan tehtävän myötä Tukinaisen mahdollisuudet tehdä ennaltaehkäisevää, nuoriin kohdistuvaa työtä kouluissa ja oppilaitoksissa ovat merkittävästi lisääntyneet.

Lisäksi Tukinaisessa toimi kolme harjoittelijaa: tiedotusavustaja, sosiono-

1.3. Toimitilat

Uusien tilojen saamiseksi tehtiin paljon työtä ja käytiin monia neuvotteluita. Paitsi tilanahtaus – joka yhä selvemmin rajoitti mm. erilaisia verkostohankkeita – ongelmaksi oli muodostumassa nykyisen vuokraisännän vaatimus kahden kuukauden vuokratakuusta nyt, kun Unioni, Naisasiainliitto Suomessa ry:n omaisuus ei enää ollut ”vakuutena” vuokralaisen taloudellisesta luotettavuudesta. Käytännössä tämä olisi tarkoittanut 9 400 euron pankkitalletusta, ja siihen ei Tukinaisella ollut mitään mahdollisuutta.

Suomen Islam-seurakunta osoitteessa Fredrikinkatu 33 A pystyi tarjoamaan tarvittavat tilat. Päärahoittajan edustajan sähköpostitse toimittama selostus Tukinaisen rahoittamisesta vakuutti uuden vuokraisännän luottamaan Tukinaiseen vuokranmaksajana niin, että mitään vuokratakuuta ei tarvittu. Tilaa saatiin noin 250 neliötä lisää neliövuokran laskiessa noin euron (ennen 13.30 €, nyt 12.32 €). Vuokranantaja ymmärsi Tukinaisen talousarvio-ongelman, ja suostui siihen, että ellei tilavuokraan onnistuta saamaan lisää rahoitusta heti, niin saamme toimia ainakin ensimmäisen vuoden samalla vuokralla kuin edellisessä osoitteessa, jolloin neliövuokra on 8.07 €.

Muuttamisesta aiheutuu tietysti suhteellisesti katsottuna paljon lisäkustannuksia. Näitä ovat kuukausivuokran kasvamisen lisäksi erilaiset asennusasiat (puhelimet, koneet), siivouksen, sähkönkulutuksen, huonekalujen, mattojen, verhojen ja erilaisten ”työkalujen” lisätarve. Muuttopäivä päätettiin tammikuun 2005 lopulle, mutta muuttoon tähtäävät toimenpiteet aloitettiin jo vuoden 2004 puolella.

2. TERAPEUTTISET PALVELUT

2.1. Yleistä terapeuttisista palveluista

Tukinaisen kriisipalveluihin kuuluvat valtakunnallinen, maksuton kriisilinja, kriisitapaamiset, erilaiset kriisiryhvät, viikonloppuryhvät ja läheisten toiminta. Kriisipalveluita toteuttivat kriisityöntekijä ja kriisityöntekijän sijainen, kokopäiväinen kriisipäivystäjä, kouluttaja osana toimenkuvaansa sekä joukko tuntipalkkioperusteisesti työskenteleviä kriisipäivystäjiä ja ryhmänohjaajia. Ostopalveluna toteutettiin kaksi ryhmää.

Kriisityön teoreettinen tausta on kriisi- ja traumapsykologiassa ja työssä pyritään hyödyntämään alan tutkimustietoa ja uusia menetelmiä. Kriisityössä käytetään ryhmä- ja yksilökeskustelujen lisäksi esimerkiksi erilaisia toiminnallisia menetelmiä kuten psyko- ja sosiodraamaa, luovia harjoituksia kuten maalaaminen tai kirjoittaminen, rentoutusharjoituksia, kognitiivisen prosessoinnin menetelmää (CPT I. Cognitive Processing Therapy) sekä EMDR-menetelmää (Eye Movement Desensitization and Reprocessing). Kriisityön henkilökunnan viitekehukset ovat moninaisia ratkaisu- ja voimavarasuuntautuneesta psykodynaamiseen, millä pyritään turvaamaan työn monipuolinen kehittäminen erilaisten asiakkaiden tarpeita vastaavaksi.

Tukinaisen kriisityöhön panostettiin alkuvuonna 2004 hiomalla päivätyötiimin yhteistyötä ja toimintakäytäntöjä kahdessa puolen päivän kehittämiskokouksessa, joista toisessa keskityttiin kriisityön yleisiin asioihin, toisessa ryhmiin. Eväitä etsittiin mm. päivystyslinjojen ruuhkaisuuden asettamaan haasteeseen, yhteydenpidon tiivistämiseen kriisityötä tekevien välillä, sijaisjärjestelyihin ja päivystäjien rekrytoinnin kysymyksiin. Kehittämiskokouksissa pohdittiin myös työn- ja vastuunjakoja, ryhmä- ja päivystystyön yhteistyötä, Tukinaisen ryhmätoiminnan ja sen seurannan kehittämistä ja yhteistyöverkoston luomista ja ylläpitoa. Keskustelujen pohjalta muutettiin kriisitapaamisten ajanvarauskäytäntöä, päätettiin säännöllisistä kriisityön koordinaattorin info-kirjeistä kriisityön henkilökunnalle ja sovittiin kesän sijaisjärjestelyjen linjoista päivystyksessä. Kuluvan vuoden aikana päätettiin kokeilla uudentyypistä ryhmää ja sovittiin ryhmämallin kehittämisen etenemisestä (Harjoitteluryhmä). Lisäksi lyötiin lukkoon CPT -asiantuntijaverkoston kokoamiseen ja CPT -koulutuksen järjestämiseen liittyviä suunnitelmia.

Kehittämistyössä todettiin, että Tukinaisen kriisityön tiimiin tarvittaisiin kipeästi psykiatria, joka voisi tavata asiakkaita silloin, kun nämä eivät saa mistään muualta tarvitsemaansa asiantuntevaa apua lääkehoidon aloittamiseksi tai korjaamiseksi ja esimerkiksi tarvittavien lausuntojen kirjoittamiseksi. Myös kriisityöntekijät tarvitsevat mahdollisuutta konsultoida psykiatria, esimerkiksi tilanteissa, joissa asiakkaalla on mielenterveyden häiriö, jota ei ole muualla diagnosoitu, tai joka on harvinainen ja edellyttäisi erityishuomiota hoitosuunnitelman teossa.

Päivä- ja tuntityöntekijöiden yhteisissä kriisityön päivissä käsitellään asiakastyön linjauskysymyksiä, käytäntöjä sekä työssä vaikeaksi koettuja teemoja. Vuoden alkupuolella kriisityöntekijät tutustuivat Helsingissä toimivan Kidutettujen Kuntoutuskeskuksen toimintaan. Kevään kriisityön päivän teemana oli itsemurhalla uhkaavien asiakkaiden auttaminen, jota työstettiin pienryhmissä asiantuntija-artikkelien pohjalta. Tämäkin työskentelytapa on havaittu hedelmälliseksi, sillä siinä pystytään integroimaan uutta tietoa, henkilökunnan erilaisista viitekehysistä ja erikoisaloista avautuvia näkemyksiä ja Tukinaisen kriisityöstä nousevaa osaamista. Syyskuun kriisityön kokous toteutettiin virkistyspäivän yhteydessä. Marraskuussa pidetyn kriisityön päivän koulutuksellinen osuus koski lastensuojelun lainsäädäntöä ja työkäytäntöjä, joista alustamassa ja keskustelemassa oli Helsingin Läntisen sosiaalikeskuksen lastensuojelutyöntekijä.

Kriisityön henkilörekisteri-, tietosuoja- ja oikeusturvakysymyksiä pohditaan ja käytäntöjä hiotaan työssä esiin nousevien kysymysten kautta. Tietosuojan perusrakenteet, kuten kirjalliset hoitosopimukset, asiakkaan informointi henkilörekistereistä ja Tukinaisen toimintaa raamittavista keskeisistä laeista ja esimerkiksi kirjallinen lupakäytäntö tilanteessa, jossa asiakas toivoo kriisityöntekijän luovuttavan häntä koskevaa tietoa (esim. pyydetyt lausunnot), on laitettu kuntoon jo aiempina vuosina. Kriisitapaamisten kirjaamiskäytännöistä on potilasasiakirjoja koskevien säädösten mukaiset ohjeet. Tulevaisuudessa toiveissa on laatuprojekti, joka tehostaisi tämänkin työn eteenpäin viemistä entisestään.

Tukinaisen valtakunnallinen, maksuton asiakaslinja soi päivystysaikaan lähes tauotta. Valitettavan moni soittaja kertoo yrittäneensä soittaa Tukinaiseen jo pitkään, pääsemättä kuitenkaan läpi linjan ruuhkaisuuden vuoksi. Soitot jakaantuivat edelleen siten, että suurin osa puheluista koski raiskausta tai raiskausyrittystä ja lapsuudenaikaista seksuaalista hyväksikäyttöä. Kriisilinjalle soitetaan lisäksi mm. parisuhdeväkivaltaan, seksuaaliseen ahdisteluun ja häirintään sekä inestiepäilyihin liittyvissä kysymyksissä. Jo reilu kymmenesosa uusista yhteydenotoista on konsultaatiopuheluita, joissa alan ammattilaiset keskustelvat päivystäjän kanssa haastavaksi kokemastaan asiakastilanteesta tai kysyvät neuvoja, ohjeita ja tietoa seksuaalisen väkivallan ja/ tai hyväksikäytön uhrien hoitoon.

Soittoyrityksiä tulee kymmenkertainen määrä verrattuna läpikäytyjen soittojen määrään. Työntekijät joutuvat soittajien tukemisen lisäksi pitämään mielessään linjoilla odottavat akuutin avun tarvitsijat. Soitot, jotka eivät liity suoraan Tukinaisen perustehtävään, rajataan lyhyeen ja puhelujen keston kiinnitetään huomiota. Myös sitä, kuinka kauan tiheästi soittava asiakas voi tukeutua kriisipuhelimeen, rajataan. Käytännössä kriisipuhelimeen ahkeraan soittaville asiakkaille tehdään yhdessä ”hoitosuunnitelma”, jossa pyritään ottamaan huomioon asiakkaan tarve ja toiveet sekä kriisipuhelimen perustehtävä. Puhelimen tarkoitus on tukea asiakkaan toipumista ja auttaa häntä löytämään tiensä paikallisen avun piiriin. Nämä linjaukset ja rajaukset vaativat kriisityön henkilökunnalta erittäin korkeaa eettisyyttä, ammattitaitoa ja saumatonta yhteen hiileen puhaltamista.

Elisa Oyj:n puhelunerittelyn mukaan kriisilinjalle tuli 13 237 soittoa tai soittoyritystä yhteensä 1.1.-31.12.2004 välisenä aikana. Päivystäjät pitävät myös ”tukkimiehen kirjanpitoa” käydyistä keskusteluista. Tämän tilaston mukaan päivystysvuoron aikana käytiin enimmillään 17 ja keskimäärin 7 puhelinkeskustelua. Koko vuonna kriisi- ja juristipäivystykseen on ottanut yhteyttä noin kolme uutta asiakasta päivässä, yhteensä 1075 uutta asiakaskontaktia.

Tukinaisen kriisiryhmät kokoontuivat koko vuonna vakiintuneen käytännön mukaisesti. Avoin keskusteluryhmä kokoontui kerran viikossa keskiviikkoisin, lukuun ottamatta heinäkuuta, ja kiinteät kriisiryhmät 20 kertaa, toinen kevään, toinen syksyn kuluessa. Raiskauskriisiryhmä (CPT -ryhmä) kokoontui helmikuusta alkaen 12 kertaa. Viikonloppuryhmiä järjestettiin yhteensä neljä kertaa. Elokuussa aloitettiin uutena toimintana viiden kerran ohjattu Harjoitteluryhmä, jossa osallistujat harjoittelivat ja vahvistivat elämänhallinta- ja vuorovaikutustaitojaan.

Tukinaisen kriisityöntekijät kirjoittivat lausuntoja asiakkaiden pyynnöstä oikeudenkäyntiä varten. Kriisityöntekijät kirjoittivat myös lähetteitä psykiatrian poliklinikoille sekä olivat mukana oikeudenkäynnissä asianomistajan oikeusavustajan haastamina todistajina, yleensä liittyen rikoksen seuraamuksiin kuten henkisten kärsimysten arviointiin. Kriisityöntekijöitä konsultoitii myös lausuntojen laatimiseen liittyvissä asioissa. Kriisityöntekijät ja toiminnanjohtaja vastaavat myös Tukinaiseen tulevaan työnohjauskysyntään.

2.2. Valtakunnallinen kriisipuhelin

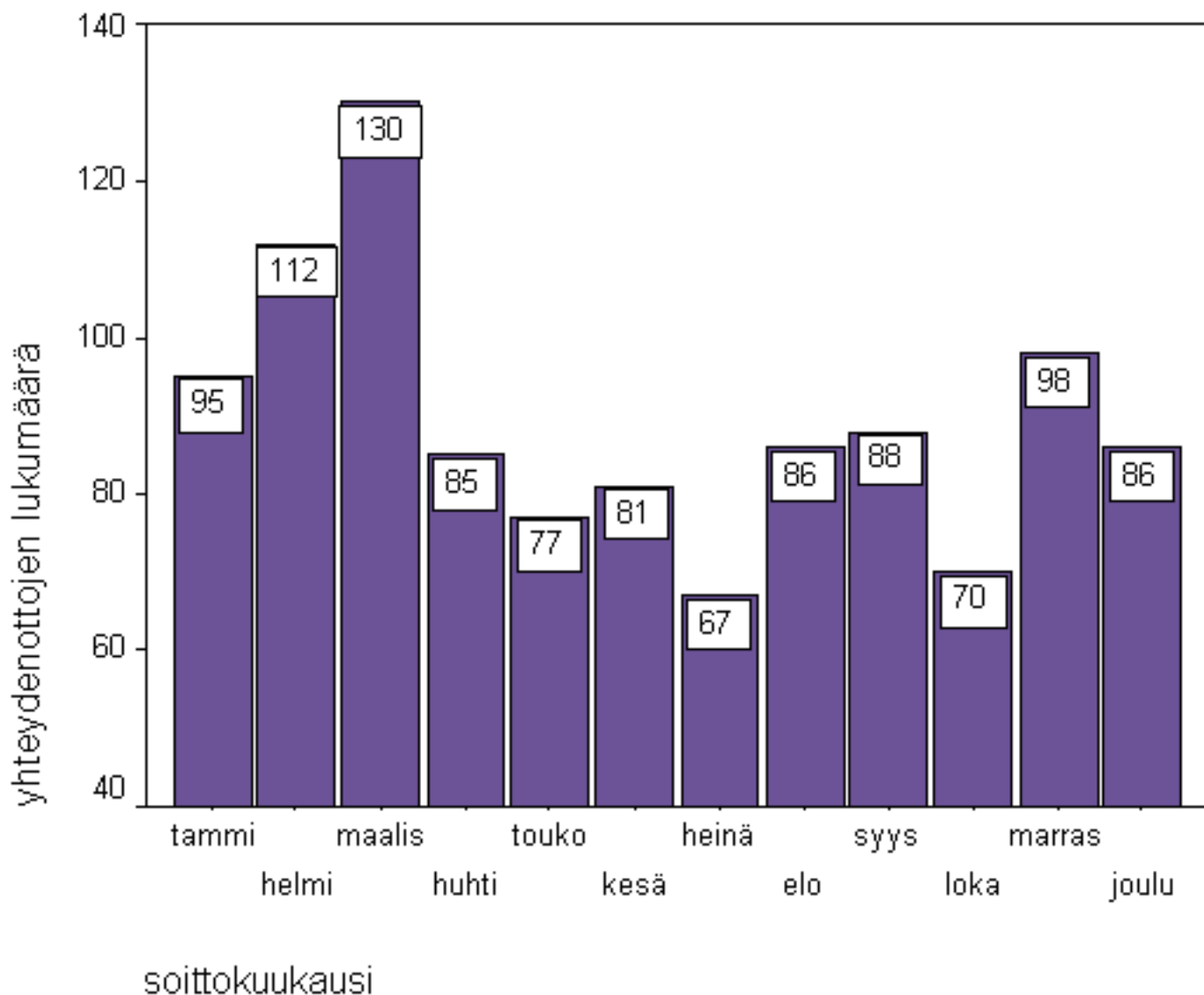
Maksuttomalla kriisilinjalla numerossa 0800 - 97899 päivystettiin maanantaista torstaihin klo 9-17 ja perjantaista sunnuntaihin sekä pyhinä ja niiden aatoina klo 17-24.

Kriisipuhelimeen soittivat erilaista seksuaalista hyväksikäyttöä ja väkivaltaa kokeneet tytöt ja naiset, heidän läheisensä, ammattiauttajat ja viranomaiset ympäri Suomea. Jonkin verran tuli soittoja myös seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneilta pojilta ja miehiltä sekä heidän kanssaan työskenteleviltä, kuten terveyskeskusten ja eri järjestöjen työntekijöiltä. Mainittakoon, että kriisipäivystys palvelee kaikkia asiakkaita sukupuolesta riippumatta.

Taulukko 1. Kriisipuhelimeen 0800 - 97899 tulleet puhelut kuukausittain Elisa Oyj:n erittelyn mukaan ajalla 1.1. - 31.12.2004:

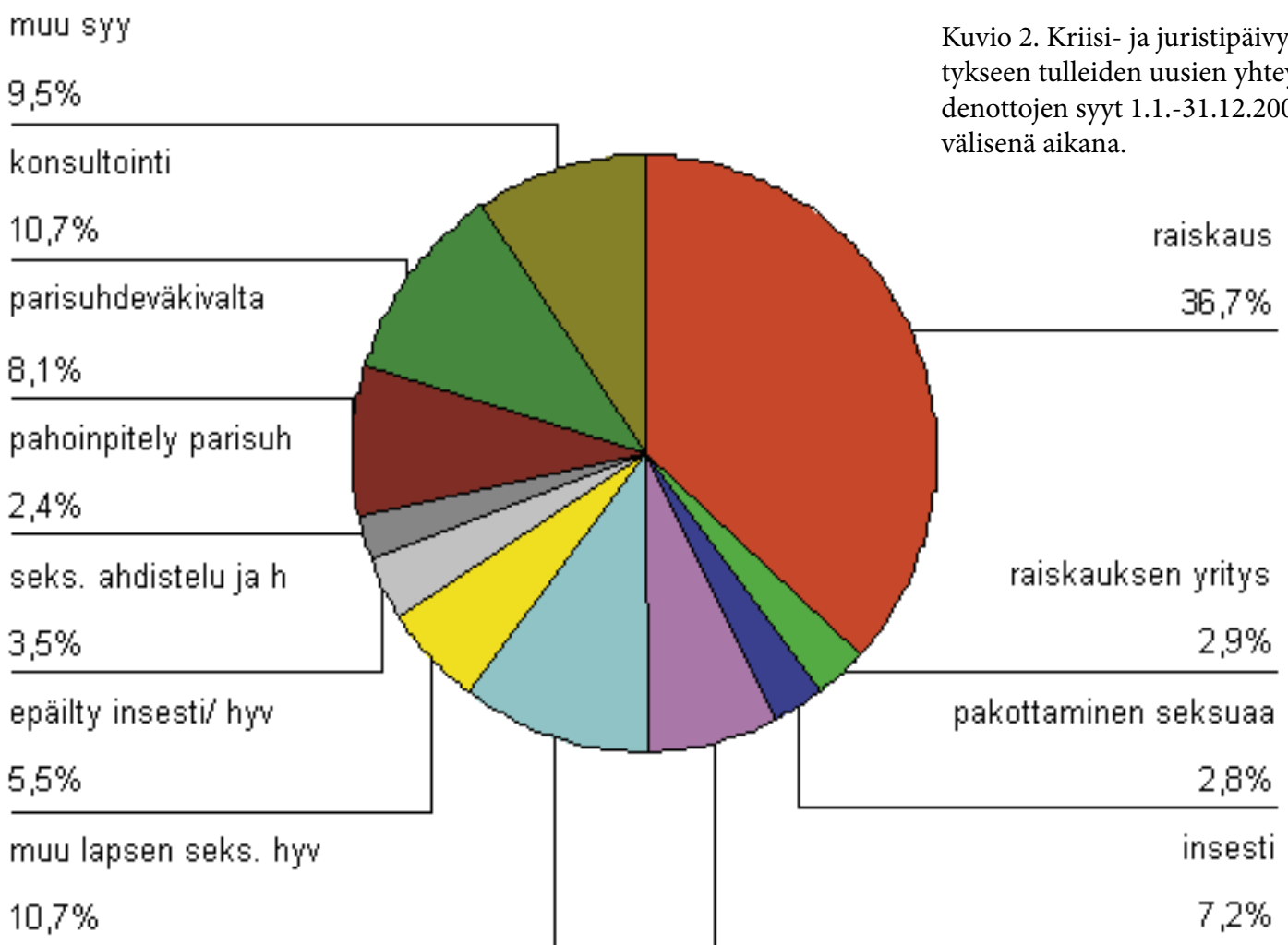
tammikuu 1511	helmikuu 815	maaliskuu 1276	huhtikuu 1099
toukokuu 839	kesäkuu 1485	heinäkuu 1025	elokuu 1091
lokakuu 714	syyskuu 1392	marraskuu 1194	joulukuu 796

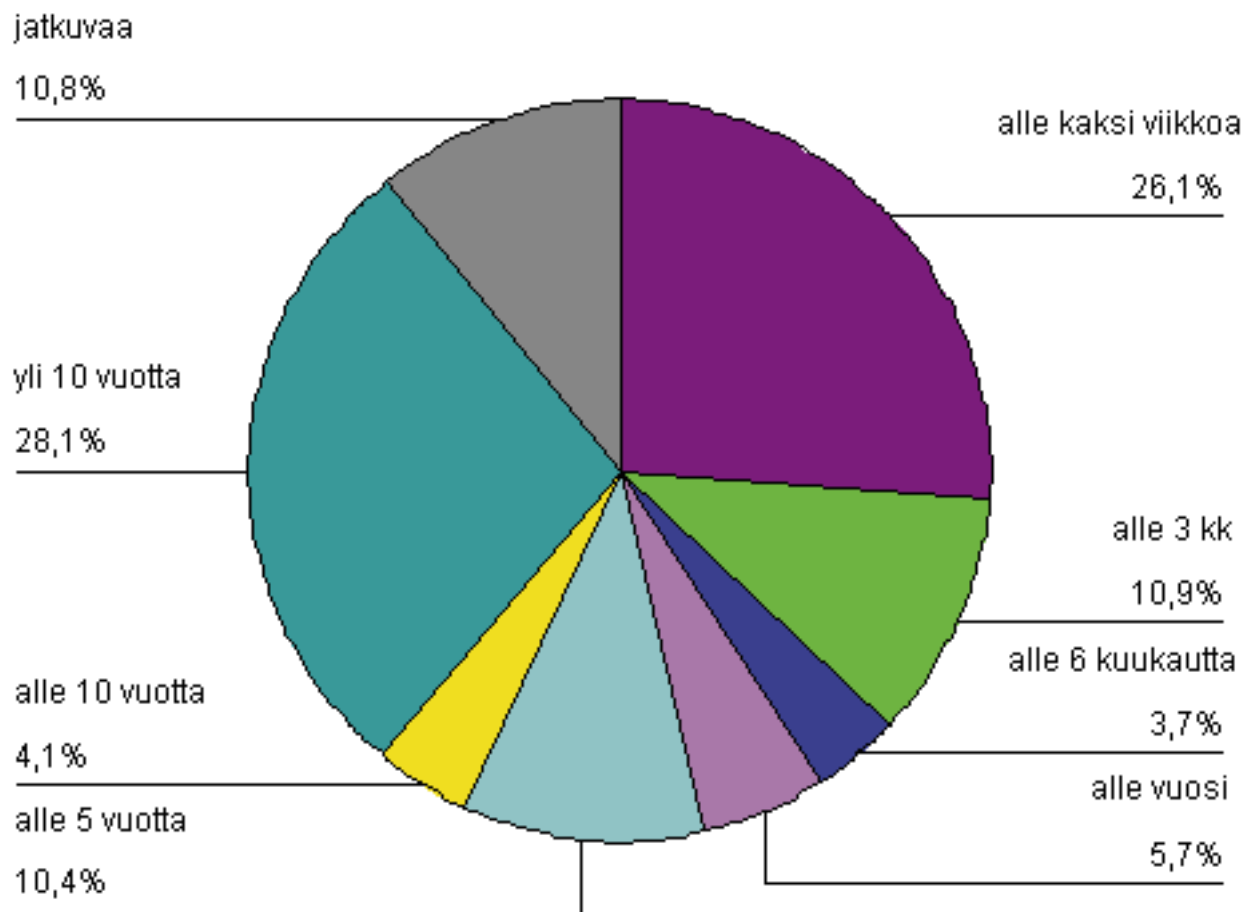
Kuvio 1. Kriisi- ja juristipäivystykseen tulleet uudet yhteydenotot 1.1.-31.12.2004 välisenä aikana kuukausittain. Uusilla yhteydenotoilla tarkoitetaan ensimmäistä kertaa päivystyslinjoille soittavia.

Taulukko 2. Kriisi- ja juristipäivystykseen tulleet uudet yhteydenotot 31.1.-31.12.2004 välisenä aikana jakautuivat seuraavasti soiton syyn perusteella:

raiskaus tai raiskausyritys	380
konsultointi	104
muu lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	101
muu syy (mm. yleiset oikeudelliset asiat, parisuhdevaikeudet, seksuaaliset ongelmat)	88
insesti	64
parisuhdeväkivalta	65
insesti-/ hyväksikäyttöepäily	40
pakottaminen seksuaaliseen tekoon	26
seksuaalinen ahdistelu ja häirintä	27
pahoinpitely parisuhteen ulkopuolella	21
ei tietoa	-

Lukuja tarkasteltaessa on huomattava, että sama puhelu saattoi koskea samanaikaisesti useampaa aihealuetta, esimerkiksi raiskaus ja konsultaatio. Suurimmassa osassa soitoista teosta oli kulunut aikaa joko alle kaksi viikkoa tai yli kymmenen vuotta.

Kuvio 3. Teosta kulunut aika soitettaessa kriisi- tai juristipäivystykseen 1.1.-31.12.2004 välisenä aikana.

Kriisi- ja juristilinjoille tulleiden puheluiden lisäksi sekä asiakas- että varsinkin konsultaatiopuheluita tulee runsaasti myös toimistoon ja työntekijöiden suoriin numeroihin, joten ne puhelut eivät näy tilastoissa.

2.3 Avoin ryhmä

Joka keskiviikkoilta juhlapyyhiä ja pyhien aattoja lukuun ottamatta kokoontuva Avoin ryhmä on Tukinaisen perustoimintaa. Vuonna 2004 Avoin ryhmä piti lyhyen kesätauon ryhmän vetäjän kesäloman aikana. Ryhmä on voimavarasuuntautunut keskusteluryhmä, jossa seksuaalista väkivaltaa tai hyväksikäyttöä kokeneet naiset voivat tavata toisiinsa, jakaa tunteitaan ja ajatuksiaan sekä saada tietoa selviytymiseen liittyen. Ryhmässä on aina vetäjä ja apuvetäjä. Näihin tehtäviin on perehtynyt useampi Tukinaisen työntekijä, jotta vakinaisten vetäjien lomat ja muut poissaolot eivät aiheuttaisi pitkiä katkoksia ryhmän viikoittaisissa kokoontumisissa, vaan heille voitaisiin järjestää pätevät sijaiset.

Avoimeen ryhmään voivat tulla seksuaalista väkivaltaa tai hyväksikäyttöä kokeneet naiset keskusteltuaan ensin puhelimitse kriisipäivystäjän tai ryhmänohjaajan kanssa. Ryhmänohjaajalla on puhelinaika ennen ryhmää, joten asiakas voi miettiä ryhmään tuloaan myös tämän kanssa. Puhelinkeskustelussa pyritään varmistamaan, että asiakkaan psyykinen tila on sellainen, että hän voi ryhmästä hyötyä. Kynnys Avoimeen ryhmään tuloon pyritään pitämään mahdollisimman matalana: ryhmään voi tulla nimettömänä eikä sen toimintaan tarvitse sitoutua.

Avoin ryhmä on niin sanottu I – vaiheen ryhmä (esim. J. Herman), jossa tarkoituksena on tukea ryhmäläisten selviytymistä arjessaan traumaattisen kriisin keskellä. Ryhmäläiset saavat tukea toisiltaan selviytymisessään. Ryhmässä jaetaan tietoa (mm. oirevalistus, kriisit ja traumat, palvelut), keskustellaan ja tehdään ryhmäläisten tilanteen hahmottamiseen, tunteiden tunnistamiseen ja voimavarojen lisäämiseen tähtääviä harjoituksia. Ryhmäläisten itsetuntoa, itsetuntemusta ja elämönhallintataitoja pyritään vahvistamaan. Kaikki tämä pohjustaa ns. kakkosvaiheen hoitoa, jossa traumaattisia kokemuksia työstitään niiden seurauksista vapautumiseksi. Moni ryhmäläinen motivoituu hakemaan itselleen sopivaa hoitoa saatuaan riittävästi vakautta ja toivoa uskaltaakseen kohdata kipeät kokemuksensa.

Avoin ryhmä on kokoontunut 1.1.-31.12.2004 välisenä aikana yhteensä 48 kertaa. Käyntikertoja on ollut 248 kpl ja uusia ryhmäläisiä 56.

2.4 Kiinteä kriisiryhmä

Tukinaisessa kokoontui neljä Kiinteää ryhmää vuoden aikana, kaksi keväällä, kaksi syksyllä. Ryhmät kokoontuivat kaksikymmentä kertaa. Kukaan ryhmään otettiin kahdeksan asiakasta, jotka valittiin haastattelujen perusteella. Ryhmäläisiä valittaessa kiinnitettiin huomiota tulevan ryhmän toimivuuteen ja ryhmäläisten kykyyn hyötyä tästä kuntoutusmuodosta. Vakavat päihde- ja mielen-terveysongelmat saattoivat joskus estää ryhmään osallistumisen tai siirtää sen myöhempään ajankohtaan. Ryhmä vaatii sitoutumista, joten se edellyttää ryhmäläisten elämäntilanteelta riittävää vakautta.

Kiinteä ryhmä on suljettu ryhmä jonka tapaamiskerrat, työskentelymenetelmät ja kesto on suunniteltu etukäteen ja tarkennetaan osallistujien kanssa. Kysymyksessä on ns. II-vaiheen ryhmä, eli kriisiryhmä niille asiakkaille, joilla on jo riittävästi vakautta ja toimivia selviytymiskeinoja kestää traumaattisten kokemustensa läpityöstämistä. Useimmat kiinteän ryhmän asiakkaat kärsivät II-tyyppin traumatisoitumisesta (useita traumoja). Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi lapsuudenaikaista hyväksikäyttöä tai seksuaalista väkivaltaa parisuhteessa. Ryhmässä työstitään traumaattisia tapahtumia sekä tuetaan elämönhallinnan ja itseymmärryksen lisääntymiseen.

Kiinteän kriisiryhmän ohjaaja on ryhmäpsykoterapeutti, joka käyttää työssään myös toiminnallisia menetelmiä, kuten psyko- ja sosiodraamaa. Hän haastattelee itse henkilökohtaisesti ryhmään tulijat.

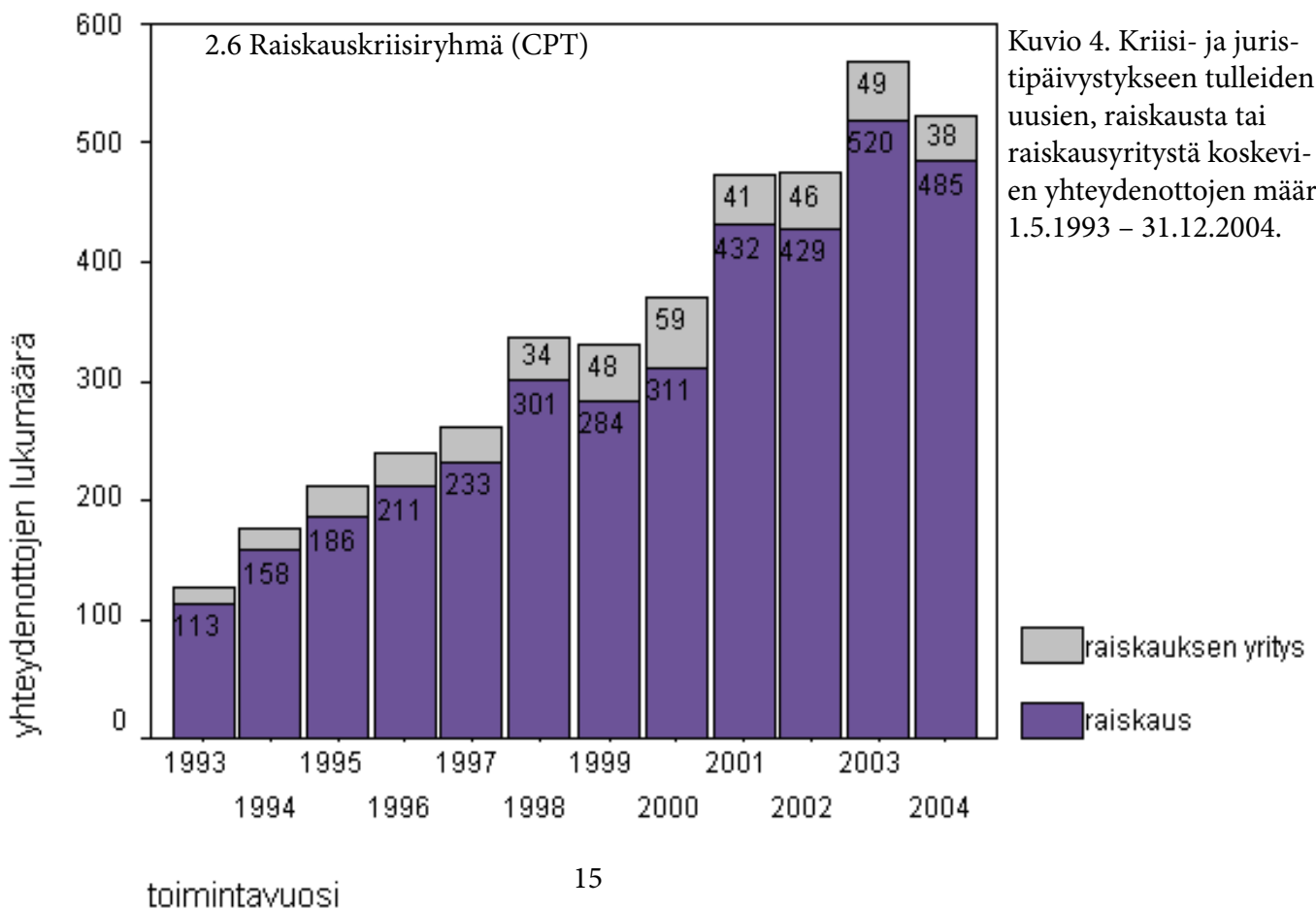
2.5 Kriisitapaamiset

Tukinaisessa työskenteli alkuvuonna 2004 kriisityöntekijä ja kriisityöntekijän sijainen, ja loppuvuonna 2004 koko- ja puolipäiväinen kriisityöntekijä, joiden työnkuvaan muiden töiden lisäksi kuuluu yksilövastaanotto. Kriisiaikoja kysytään ja tarvitaan huomattavasti enemmän kuin mitä on mahdollisuus antaa. Tukinaisen kriisityö on julkisia palveluja täydentävää, joten periaatteessa asian ei pitäisi olla ongelma. Tilanne on kuitenkin vaikea, sillä julkisen sektorin palvelut eivät vedä ja ne asiakkaat, joille ryhmät eivät sovi, ovat usein vaarassa jäädä ilman tarvitsemaansa kriisihoitoa. Esimerkiksi akuuteissa tilanteissa ja uhrin ollessa nuori tyttö olisi kriisihoitoon päästävä viipymättä. Näissä tilanteissa asiakkaiden ohjaaminen muiden palvelujen piiriin, jossa kenties aikoja ja hoitoa ei olekaan antaa tai hoito on riittämätöntä, tai väärin kohdennettua, saattaa koitua kohtalokkaaksi. Lisäksi moni Tukinaisen asiakas tarvitsee kriisihoidon ohessa tai jälkeen pitkää kuntoutusta, psykoterapiaa tai psykiatrista hoitoa. Yhteistyö kunnallisten palvelujen kanssa on tiivistynyt esimerkiksi siten, että asiakkaan hoitosuunnitelmasta on sovittu yhdessä häntä hoitavan psykiatrin kanssa ja kriisityöntekijä on antanut oman lausuntonsa asiakkaan tilanteesta hoidon järjestämistä varten. Tällöin psykiatri vastaa lääkehoidosta ja jatkohoidon järjestämisestä, ja Tukinainen puolestaan kriisihoidosta. Nykytilanteessa heikoimmilla olevien asiakkaiden, joilla hoidotta jääminen aiheuttaa itsemurhan tai psykoottisen prosessin riskin, kriisihoitoja saatetaan joutua pitkittämään, kun jatkohoidon järjestäminen kunnallisten tai KELA-rahoitteisten palvelujen kautta viivästyy jonojen takia tai byrokraattisista syistä.

Asiakkaat käyvät kriisitapaamisissa yleensä 1 – 10 kertaa, tilanteesta riippuen. Yhdestä kolmeen kertaan tavataan asiakkaita, joiden kanssa tehdään tilannearvioita hoidon suunnittelua varten. Varsinainen kriisihoito kestää noin kymmenen käyntikertaa. Molemmat Tukinaisen kriisityöntekijät ovat kouluttautuneet EMDR -menetelmän käyttöön (silmänliikkeisiin perustuva poisherkeittäminen ja uudelleen prosessointi) ja CPT -menetelmään ja käyttävät näitä osana kriisihoitoa.

1.1.-31.12.2004 kriisitapaamisia järjestettiin kaikkiaan 381.

Kuvio 4. Kriisi- ja juristipäivystykseen tulleiden uusien, raiskausta tai raiskausyritystä koskevien yhteydenottojen määrä 1.5.1993 – 31.12.2004.

Tukinaisessa on viiden vuoden ajan käytetty Patricia Resickin kehittämää kognitiivisen prosessoinnin terapiamenetelmää (CPT) ryhmähoitona raiskauksen kokeneille naisille. Kontrolloidut tutkimukset CPT -mallin tuloksellisuudesta ovat osoittaneet, että se on tehokas hoitomenetelmä raiskauksen jälkeisen PTSD:n (Post Traumatic Stress Disorder) ja masennuksen hoidossa. Pitkittäismittauksissa on todettu muutosten olevan pysyviä. Tutkimusten mukaan mallista on apua myös muihin oireisiin kuten somatisaatioon, ahdistuneisuuteen, pelkotiloihin, paranoidiseen ajatteluun ja yliherkkyyteen ihmissuhteissa.

Tukinaisen työntekijät ovat pitkäjänteisesti tarkentaneet, hioneet ja sopeuttaneet CPT -menetelmää Suomen olosuhteisiin sopivaksi. Ryhmän tuloksista on kerätty tietoa sekä haastatteleamalla ryhmäläisiä, että mittaamalla ryhmän osallistujien oireita standardoiduilla oirekartoituksilla ennen ja jälkeen ryhmän. Tulokset ovat olleet hyviä. Vuonna 2003 pidetyssä CPT -seminaarissa Tukinaisen kriisityön henkilökuntaa koulutettiin menetelmän käyttöön, jotta sen soveltamista Tukinaisen työssä voidaan lisätä ja jotta muutkin työntekijät aiemman kahden lisäksi voivat osallistua ryhmien ohjaamiseen.

Keväällä 2004 järjestettiin yksi CPT -ryhmä, johon osallistui 7 naista. Ryhmää ohjasi Tukinaisen ryhmänohjaaja yhdessä apuohjaajan kanssa.

2.7 Viikonloppuryhmät

Tukinainen järjesti vuoden 2004 alkupuolella neljä viikonlopun kestävästä terapeutista intensiiviryhmää Helsingissä. Tukinainen maksoi ryhmän ohjaajien palkat viikonlopun ajalta sekä hoiti käytännön järjestelyt kuten majoituksen täysihoitoineen. Kurssilaiset joutuivat maksamaan viikonloppuryhmään osallistumisestaan vain matkakulut.

Viikonloppuryhmät tarjoavat mahdollisuuden vertaisryhmäkokemukseen seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneille eri puolilla Suomea asuville tytöille ja naisille. Ryhmien ohjaaja on ryhmä- ja terapiatyön ammattilainen, ja hänen apunaan on apuohjaaja, joka voi olla joko Tukinaisen päivystäjä tai päivähenkilökuntaan kuuluva kriisityön osaaja. Palaute viikonloppuryhmistä on ollut erittäin hyvää ja palvelulle on sosiaalinen tilaus.

Viikonloppuryhmiä voidaan toteuttaa eri puolilla maata eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Vähäisistä henkilöresursseista johtuen yhteistyötahojen etsimiseen ei ole voitu paneutua tarpeeksi hyvin. Joissakin tapauksissa asiakkaat tulevat mieluummin Helsinkiin kuin osallistuvat omalla paikkakunnalla viikonloppuryhmään. Tämä on tilanne varsinkin silloin, kun kotipaikkakunta on pieni tai asiakas tuntee yhteistyötahon työntekijöitä entuudestaan tai on itse joku heistä.

2.8 Läheisten palvelut

Läheisten palvelut ovat osoittautuneet tarpeelliseksi. Perheenjäsenen tai muun läheisen ihmisen joutuminen seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön kohteeksi on järkytys myös uhrin lähipiirille. Tietoa ja tukea tarvitaan myös heille, jotka jakavat uhrin arkea ja ovat osa hänen tukiverkostoaan. Läheiset ottavat usein yhteyttä kriisi- ja juristilin-joihin keskustellakseen tilanteesta, miettiäkseen keinoja auttaa sekä keinoja jaksaa itse. Erityisesti seksuaalirikosten kohteeksi joutuneiden tyttöjen vanhemmat ovat hakeneet tukea vanhemmuuteensa. Heille on varattu tapaamisaikoja mahdollisuuksien mukaan.

Tukinainen järjesti läheisille tarkoitetun päivän elokuussa vuonna 2004. Tilaisuuteen osallistui 8 läheistä. Läheisten päivän vetäjänä toimi kaksi Tukinaisen työntekijää. Päivä sisälsi työntekijöiden alustuksia seksuaalisesta väkivallasta ja läheisen mahdollisuuksista auttaa. Lisäksi tehtiin erilaisia pienryhmäharjoituksia. Osallistujilla oli myös mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kertoa kokemuksistaan.

2.9 Harjoitteluryhmä

Seksuaalinen väkivalta ja/ tai hyväksikäyttö vaikuttavat laajasti ja kokonaisvaltaisesti uhrin elämään: työkykyyn, mielenterveyteen, ihmissuhteisiin ja elämänhallintataitoihin. Elokuussa järjestettiin Tukinaisessa ns. Harjoitteluryhmä, jossa asiakkaat saivat harjoitella ja vahvistaa elämänhallintataitoja, vuorovaikutustaitoja sekä voimavaroja. Ryhmä kokoontui 5 kertaa Tukinaisen työntekijän ohjaamana apuohjaajana toimi Tukinaisen psykologiharjoittelija. Ryhmään osallistui viisi naista. Tapaamisten teemoina olivat mm. rajat ja omat tarpeet, oma arvo ja arvokkuus sekä havaintojen, tunteiden ja tulkintojen erottaminen.

2.10 Muu yhteydenpito asiakkaisiin

Asiakkaat ottavat yhteyttä Tukinaiseen puhelimen lisäksi kirjeitse ja sähköpostitse. Kokopäiväisen kriisipäivystäjän tehtävänä on vastata näihin viesteihin. Sähköpostitse tapahtuvia yhteydenottoja on runsaasti. Monet asiakkaat kokevat helpommaksi kirjoittaa asiastaan ja kokemuksistaan kuin soittaa. Koska varsinaista verkkoauttamista Tukinaisella ei ole, päivystäjä ohjaa viestin lähettäjä kääntymään kriisi- tai juristilinjan puoleen tai ohjaa hänet toisen palvelun piiriin. Erityistilanteissa, esimerkiksi asiakkaan ollessa kuulovammainen, on mahdollista käydä keskustelua myös sähköpostitse tai kirjeitse. Muuta yhteydenpitoa asiakkaisiin on ryhmänohjaajien puhelinajat, joita on ollut rajoitetusti ryhmissä oleville ja ryhmiin haluaville asiakkaille.

3. JURIDISET PALVELUT

3.1 Valtakunnallinen juristipuhelin

Tukinaisen juristilinja numerossa 0800 - 97895 on soittajalle maksuton neuvonta- ja keskusteluyhteys suoraan ammattilakimiehelle. Numero päivysti maanantaista torstaihin klo 14-17 ja lisäksi perjantaisin klo 9-17 lähisuuhdeväkivaltaa koskevissa asioissa. Asiakkaiden jättämiin soittopyyntöihin on vastattu päivystysaikana ja sen ulkopuolella. Puhelimessa annetaan oikeudellista neuvontaa sekä sovitaan tapaamisaikoja. Elisa Oyj:n rekisteröinnin mukaan tälle vastauspäikalle tuli ajalla 1.1. – 31.12.2004 puheluita seuraavasti:

tammikuu	helmikuu	maaliskuu	huhtikuu	toukokuu	kesäkuu	heinäkuu
110	138	146	97	109	82	71
elokuu	syyskuu	lokakuu	marraskuu	joulukuu		
109	113	72	86	86		

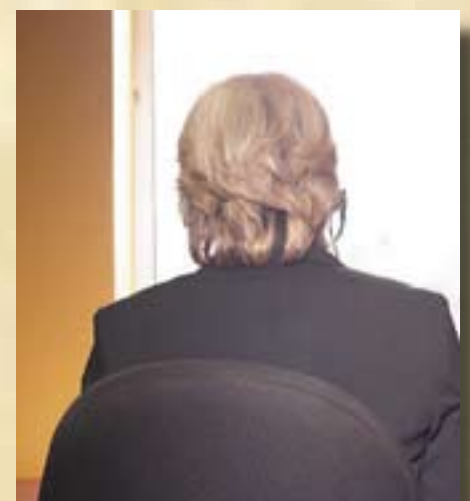
Juristilinjalle soittivat seksuaalista väkivaltaa/hyväksikäyttöä kokeneet tai niiden yrityksen kohteeksi itse joutuneet, mutta myös heidän läheisensä. Yhä yleisempää on se, että eri alojen ammattilaiset soittavat lakimiehelle konsultaatiotarkoituksessa. Tällaisia esimerkkejä ovat sosiaaliviranomaiset ja terveydenhoitoalan työntekijät sekä poliisi tai syyttäjä, jotka ottavat yhteyttä rikoksen uhria koskevassa asiassa. Juristille tulee runsaasti puheluita myös toimistonumeroon, jolloin yhteydenotot eivät näy rekisteröinnissä. Tukinaisen lakimieheen otetaan yhteyttä eri puolilta maata varsinkin silloin, kun asiakas haluaa harkita asiassaan mahdollisiin jatkotoimenpiteisiin ryhtymistä. Yhteydenotot koskevat useasti myös vanhempia tapauksia. Ratkaisun tekemiseksi on merkittävää saada luotettavaa tietoa muun muassa prosessin kulusta, oikeuskäytännöstä ja mahdollisuudesta valtion korvaamiin kuluihin ja korvauksiin.

Puhelinpäivystyksen lisäksi sähköpostin käyttö on lisännyt yhteydenottoja. Sähköposti on ollut ensiarvoisen tärkeä väline kommunikoitaessa esimerkiksi kuulovammaisten kanssa. Sähköistä yhteydenottoa ovat suosineet myös ne asiakkaat, joiden ei ole ollut mahdollista soittaa päivystysaikana niin, että intymiteettisuoja olisi säilynyt. On myös niin, että joillekin on helpompaa kirjoittaa itseään kohdanneista asioista kuin puhua niistä.

3.2 Asiakastapaamiset

Tukinaisen juristilla on ollut 1.1. – 31.12.2004 kaikkiaan noin 70 asiakastapaamista. Asiakkaat ovat pääosin eri puolella Suomea seksuaalirikoksen uhriksi joutuneita naisia ja tyttöjä, mutta myös joitakin ulkomailla, esimerkiksi loma- tai työmatkalla, raiskatuksi tulleita on voitu auttaa antamalla tietoa uhrin oikeuksista ja yhteistyötahoista lähinnä EU-maissa. Myös uhrien omaiset ja läheiset ovat usein halunneet keskustella lakimiehen kanssa, ja joskus asiakkaalla on mukanaan tukihenkilö. Juristiin yhteyttä ottava asiakas voi olla muutoinkin Tukinaisen asiakas, mutta näin ei tarvitse olla.

3.3 Oikeudessa avustaminen

Oikeudenkäyntiavustajan työhön on kuulunut monenlaisia tehtäviä. Näitä ovat esimerkiksi asiakkaan tukena oleminen rikosilmoitusta tehtäessä silloin, kun asiakas on rikosilmoituksen tekemiseen päätnyt, esitutkinnassa avustaminen, kuulusteluissa mukana oleminen, oikeudenkäyntien valmistelu, avustajamääräysten hakeminen rikosprosessilain mukaan (ROL 2 luku 1 a pykälä), kirjelmien laatiminen ja toimittaminen tuomioistuimiin, yhteydenpito poliisi- ja syyttäviviranomaisiin sekä oikeuslaitokseen, lausuntojen ja asiakirjojen hankkiminen, toimiminen oikeudenkäyntiavustajana käräjä- ja hovioikeudessa sekä seksuaalirikosasioissa että lähestymiskieltoon liittyvissä asioissa sekä tarvittaessa korvaushakemuslomakkeiden täyttämisen ja toimittamisen valtiokonttoriin.

Seksuaalirikoksiin liittyviä toimeksiantoja on 1.1. – 31.12.2004 välisenä aikana ollut 16, joista 14 oli vireillä 31.12.2004. Osa jutuista on vielä esitutkintavaiheessa tai syyteharkinnassa. Syytenimikkeinä jutuissa ovat olleet raiskaus, väkisinmakaaminen, törkeä raiskaus, törkeän raiskauksen yritys, seksuaalinen hyväksikäyttö, lapseen kohdistuva haureus, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, törkeä lapsen kohdistuva haureus ja sukupuoliyhteys lähisukulaisten kanssa. Tukinainen juristi toimi myös avustajana kuulusteluissa sekä avusti lähestymiskieltoasioissa. Lisäksi hän avusti valtiokonttoriin tehtävien hakemusten laatimisessa.

On erityisen tärkeää, että osa Tukinainen juristin työnkuvasta on asiakkaiden avustamista oikeudessa, vaikka käytännössä ei olekaan mahdollista eikä tarkoitus, että yksi juristi hoitaisi kovin monia juttuja. Käytännön kokemus oikeudessa avustamisesta luo pohjaa sille työlle, jota juristi tekee vastatessaan moniin sekä asiakkaitten että eri alojen ammattilaisten kysymyksiin koskien oikeuskäytäntöä suomalaisissa tuomioistuimissa. Tätä ammattikokemusta hän tarvitsee varsinkin konsultaatio- ja koulutustehtävissään. Osa Tukinainen juristiin yhteyttä ottaneista asiakkaista on asian luonteesta johtuen ohjattu Tukinainen Lähisuhdeväkivalta-projektin lakimiehille. Yhteistyö juristien kesken on toiminut erittäin hyvin.

Seksuaalisen väkivallan kriisissä oleva asiakas tarvitsee asiantuntevaa tukea ja oikeudellista apua jaksakseen läpi oikeusprosessin ja voidakseen saattaa tekijän vastuuseen teostaan. Seksuaalirikoksen uhrin voimavarat valvoa etujaan itse ovat usein hyvin rajalliset.

3.4 Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut –projekti

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut –projekti on Tukinainen ry:n ja Ensi- ja Turvakotien liitto ry:n valtakunnallinen yhteishanke. Projektin koordinaatiosta vastaa Raiskausriisikeskus Tukinainen. Projektin rahoittajana toimii RAY. Nelivuotinen projekti käynnistettiin toukokuussa 2004.

Projektissa on tarkoitus luoda tietopankki palvelemaan eri tahoja sekä selvittää mahdollisuutta perustaa maksullinen konsultointilinja lähisuhdeväkivallan parissa työskenteleville. Projektin alkuvaiheessa kartoitetaan oikeudellisten palvelujen tarvetta, tutustutaan turvakoteihin ja haastatellaan turvakotien henkilökuntaa ym. muita relevantteja tahoja, jotta saadaan käsitys projektissa käsiteltäväksi tulevista konkreettisista ongelmakohdista ja projektin painotuksia voidaan tarkentaa.

Lähisuhdeväkivalta on kansainvälisesti tunnustettu ihmis-oikeusloukkaus ja rikos. Nykyisen hallituksen ohjelmassa naisiin kohdistuva väkivalta ja lähisuhdeväkivalta on nimenomaisesti mainittu asiana, johon tulee puuttua. Eri ministeriöissä on tehty tai on tekeillä useita eri ohjelmia, joihin lähisuhdeväkivalta liittyy. Kansainvälisistä sopimuksista sekä kansallisista tavoiteohjelmista huolimatta lähisuhdeväkivalta on vakava ja edelleenkin osin vaiettu ongelma Suomessa. Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut –projekti pyrkii omalta osaltaan vastaamaan lähisuhdeväkivaltaongelmaan Suomessa tarjoamalla maksuttomia palveluja lähisuhdeväkivallan uhreille.

Raiskauskeskus Tukinainen valtakunnalliseen juristipuhelinpäivystykseen on tullut enenevässä määrin yhteydenottoja seksuaalirikosasioiden lisäksi myös perhe- ja parisuhdeväkivaltaa koskevissa juridisissa kysymyksissä ja on ilmeistä, että lähisuhdeväkivaltaa koskevat kysymykset kanavoituvat Tukinainen juristipäivystykseen myös tulevaisuudessa. Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut - projektilla pyritään vastaamaan tähän oikeudelliseen neuvonnan ja avun tarpeeseen ja parantamaan sekä kehittämään olemassa olevia palveluita. Myös Ensi- ja turvakotien liiton taholla on ilmennyt tarvetta asiakkaiden oikeudelliseen neuvontaan lähisuhdeväkivalta-asioissa ja projektin avulla Ensi- ja turvakotien liitto kykenee tarjoamaan asiakkailleen maksutonta oikeudellista apua.

3.4.1 Projektitehtävän esittely

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut -projektin tarkoituksena on kartoittaa lähisuhdeväkivaltaan liittyviä oikeudellisia ongelmakohtia sekä oikeudellisten palvelujen tarvetta ja tarjota lähisuhdeväkivaltaa kokeneille maksutonta oikeudellista apua ja neuvontaa sekä kehittää projektissa saavutettujen tulosten avulla lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisemiseen ja väkivallan kierteen katkaisemiseen uudenlaisia toimintamalleja.

Projektin avulla pyritään saamaan selkeä kuva siitä, millaisia oikeudellisia palveluja lähisuhdeväkivaltaa kokeneet tarvitsevat sekä siitä, miten tähän palveluntarpeeseen tulisi vastata. Projektin avulla kerätään myös tietoa siitä, millaisia erilaisia juridisia kysymyksiä lähisuhdeväkivaltatilanteisiin liittyy ja tuotetaan raportti kysymyksistä ja vastauksista lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden henkilöiden sekä lähisuhdeväkivallan parissa työskentelevien ammattilaisten käyttöön.

Projektissa pyritään vaikuttamaan myös yhteiskunnallisesti asenteisiin, jotta lähisuhdeväkivalta tulisi näkyvämmäksi ja sitä ymmärrettäisiin ilmiönä. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ilmenee kahdessa tasossa. Tarkoituksena on ensinnäkin herättää yhteiskunnallista keskustelua ja murtaa lähisuhdeväkivallan ”vaikene-misen muuria” ja vaikuttaa asenteisiin. Toisaalta tarkoituksena on vaikuttaa viranomaisten ja ammattilaisten asenteisiin osallistumalla lainsäädäntöprosessiin, kouluttamalla, antamalla lausuntoja ja kannanottoja sekä vaikuttamalla oikeuskäytäntöön.

3.4.2 Projektin organisaatio

Projektihenkilöstö koostuu kahdesta lakimiehestä ja yhdestä osa-aikaisesta toimistotyöntekijästä. Projektin käynnistysvaiheessa toimi yksi juristi. Projektin toinen juristi aloitti toimensaan 18.11.2004. Osa-aikainen toimistotyöntekijä aloitti työskentelyn projektissa 18.10.2004. Projektissa toimii ohjausryhmä, johon kuuluu Tukinaisen tj, Ensi ja Turvakotien liiton tj ja hallituksen jäsen.

3.4.2.1 Projektin työntekijöiden vastuut

Projektin lakimiehet vastaavat yhdessä projektin suunnittelemisesta ja oikeudellisen neuvonnan antamisesta. Molemmat juristit hoitavat pääsääntöisesti sekä rikos- että perheoikeutta kuitenkin siten, että toisen erityisosaamisalueena ovat kansainväliset kysymykset ja toisen erityisosaamisalueena on rikosoikeus. Molemmat juristit osallistuvat puhelinpäivystyksen hoitamiseen perjantaisin sekä ottavat vastaan asiakkaita ja toimeksiantoja sekä järjestävät koulutustilaisuuksia.

3.4.3. Projektin vaiheistus ja aikataulu

Projekti jakaantuu kolmeen päävaiheeseen, jotka ovat: aloitusvaihe, toimintavaihe ja arviointivaihe. Projektin aloitusvaihe on päätynyt vuoden 2004 lopussa.

Päävaiheiden sisällä tehtävät jakaantuvat 1) suunnittelu- ja tutkimus- ja tiedotustyöhön, 2) asiakastyöhön, 3) koulutukseen sekä 4) yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja yhteistyöhön.

3.4.3.1 Projektin aloitusvaihe / vuosi 2004

Projektin aloitusvaiheessa on selvitetty ja kartoitettu vallitsevaa tilannetta lähisuhdeväkivaltakysymykseen liittyen tutustumalla olemassa olevaan oikeuskirjallisuuteen, lainsäädäntöön ja lakiesityksiin ja tehtyihin kehittämisehdotuksiin. Projektissa on vierailtu turvakodeissa sekä tavattu alalla toimivia yhteistyökumppaneita, joille on markkinoitu projektia. Projektissa on suoritettu kysely Ensi- ja turvakotien liiton työntekijöille, jonka avulla pyritään edelleen kartoittamaan oikeudellisen palvelun tarvetta. Projektista on tiedotettu Tukinaisen tiedottajan toimesta Tukinaisen ja Ensi- ja turvakotien liiton ulkopuolisille tahoille.

Lähisuhdeväkivaltakysymyksen rajaamisen osalta on päädytty siihen, että oikeudellista neuvontaa annetaan sekä perhe- että rikosoikeudellisissa kysymyksissä. Koska lähisuhdeväkivalta pitää sisällään fyysiseen pahoinpitelyyn liittyvien kysymysten lisäksi myös muita juridisia kysymyksiä, on projektissa tarkoituksena tarjota oikeudellista apua rikosasioiden lisäksi mm. lasten huolto- ja tapaamisoikeus- ja elatusapuasioissa sekä avioeroasioissa.

Lähisuhdeväkivallan uhrilla on oikeus saada oikeudenkäyntiavustaja rikosprosessiinsa valtion varoista riippumatta hänen tulo- ja varallisuustasostaan (ROL 2 luku 1a §). Projektissa etuna on se, että maksutonta neuvontaa voidaan antaa itse rikosasian lisäksi myös asioissa, joita edellä mainittu säännös ei kata ja näin auttaa lähisuhdeväkivallan uhreja kokonaisvaltaisesti. Tämä on ollut selkeä ja hyvä parannus Tukinaisen juristipalveluihin, koska lähisuhdeväkivaltaan liittyy rikosasioiden lisäksi myös siviili- ja perheoikeudellisia kysymyksiä, jotka eivät ole kuuluneet Tukinaisen seksuaalirikosasioita hoitavan juristin toimenkuvaan. Projektin myötä Tukinaisen seksuaalirikosasiat ja lähisuhdeväkivalta-asiat muodostavat omat osa-alueensa, joita koskeviin kysymyksiin pystytään nyt vastaamaan monipuolisemmin kuin aikaisemmin.

Projektissa on aloitusvaiheessa annettu oikeudellista neuvontaa puhelimitse sekä henkilökohtaisena konsultaationa. Toimeksiantoja oli 31.12.2004 viisi kappaletta vireillä .

Projektin valtakunnallinen maksuton puhelinpäivystys lähisuhdeväkivalta-asioissa on käynnistetty joulukuussa. Puhelinpäivystys toimii perjantaisin klo 9.00-17.00 ja on tarkoitettu sekä asiakkaille että ammattiauttajille. Päivystysnumero on sama kuin Tukinaisen juristipäivystysnumero. Tukinaisen juristipäivystys ei ole toiminut perjantaisin ja näin projektia on pystytty hyödyntämään siinä, että Tukinaisen juristipäivystys on käytössä maanantaista perjantaihin. Puhelinpäivystystä varten on laadittu erilliset päivystyslomakkeet, jotka palvelevat projektin tarkoitusta ja joiden avulla saadaan tietoa projektin loppuraporttia varten. Projektin puhelinpäivystykseen tulleet yhteydenotot tilastoidaan omana tilastonaan.

Puhelinpäivystys on lähtenyt hyvin käyntiin ja osoittautunut tarpeelliseksi. Lähisuhdeväkivaltaa koskevat soitot on pyritty kanavoimaan Tukinaisen normaalista juristipäivystyksestä perjantain lähisuhdeväkivaltapäivystykseen.

Puhelinneuvontaa on annettu hyvinkin erilaisissa kysymyksissä kuten esim. fyysiseen ja henkiseen väkivaltaan liittyvissä rikosoikeudellisissa ja vahingonkorvausoikeudellisissa kysymyksissä, lasten seksuaalisissa hyväksikäyttötapauksissa, lasten huolto-, tapaamisoikeus- ja elatusapukysymyksissä, avio- tai avoeroasioissa, omaisuuden jakamista koskevissa ongelmissa, yhteiselämän lopettamisasioissa, lähestymiskieltoasioissa, ulkomaalaisasioissa, lapsen kaappausuhkaan liittyvissä asioissa sekä erilaisissa salassapito ja ilmoitusvelvollisuusasioissa.

Projektissa on syksyn 2004 aikana järjestetty kaksi koulutustilaisuutta Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten työntekijöille. Projektin juristi on osallistunut Amnestyn Suomen osaston Joku raja! –kampanjatyöskentelyyn Tukinaisen edustajana ja vastannut kampanjassa oikeusministeriölle annettavien suositusten laatimisesta naisiin kohdistuvan väkivallan estämiseksi Joku raja! –työryhmän jäsenenä.

Projekti on käynnistynyt hyvin ja odotusten mukaisesti. Projektin juristien ja Tukinaisen juristin yhteistyö on sujunut hyvin ja juristit tekevät paljon yhteistyötä keskenään. Projektilla on pystytty vastamaan Tukinaisen juristipäivystyksen lisääntyneeseen avuntarpeeseen lähisuhdeväkivaltaa koskevissa yhteydenotoissa. Näin Tukinaisen juristi on voinut keskittyä seksuaalirikoksia koskeviin kysymyksiin ja projektin juristit lähisuhdeväkivaltaa koskeviin ongelmiin.

4. KONSULTAATIO

4.1 Juristin konsultaatio

Juristin konsultaatiota hakivat muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä nuoriso- ja opetustyössä toimivat ammattilaiset kuten opettajat, nuorisotyöntekijät, terapeutit, psykiatrit, erikoislääkärit, koulukuraattorit, projektityöntekijät ja seurakunnan työntekijät. Rikosuhripäivystyksen tukihenkilöt ja aluesihteerit eri puolilla maata muodostavat kiinteän yhteistyöverkoston. Etenkin nuoriin kohdistuneissa seksuaalirikoksissa konsultointipyyntö ovat lisääntyneet.

Konsultaatio oli pääasiassa puhelintyötä, mutta myös henkilökohtaisten tapaamisten yhteydessä toteutuvaa, esimerkiksi vierailujen aikana, keskustelutyypistä pohdintaa. Konsultoinnin aiheina ovat asiakkaiden oikeusprosessit ja lähestymiskieltoasiat. Vastauksia halutaan sekä yleisluontoisesti että yksittäisiin tapauksiin liittyen.

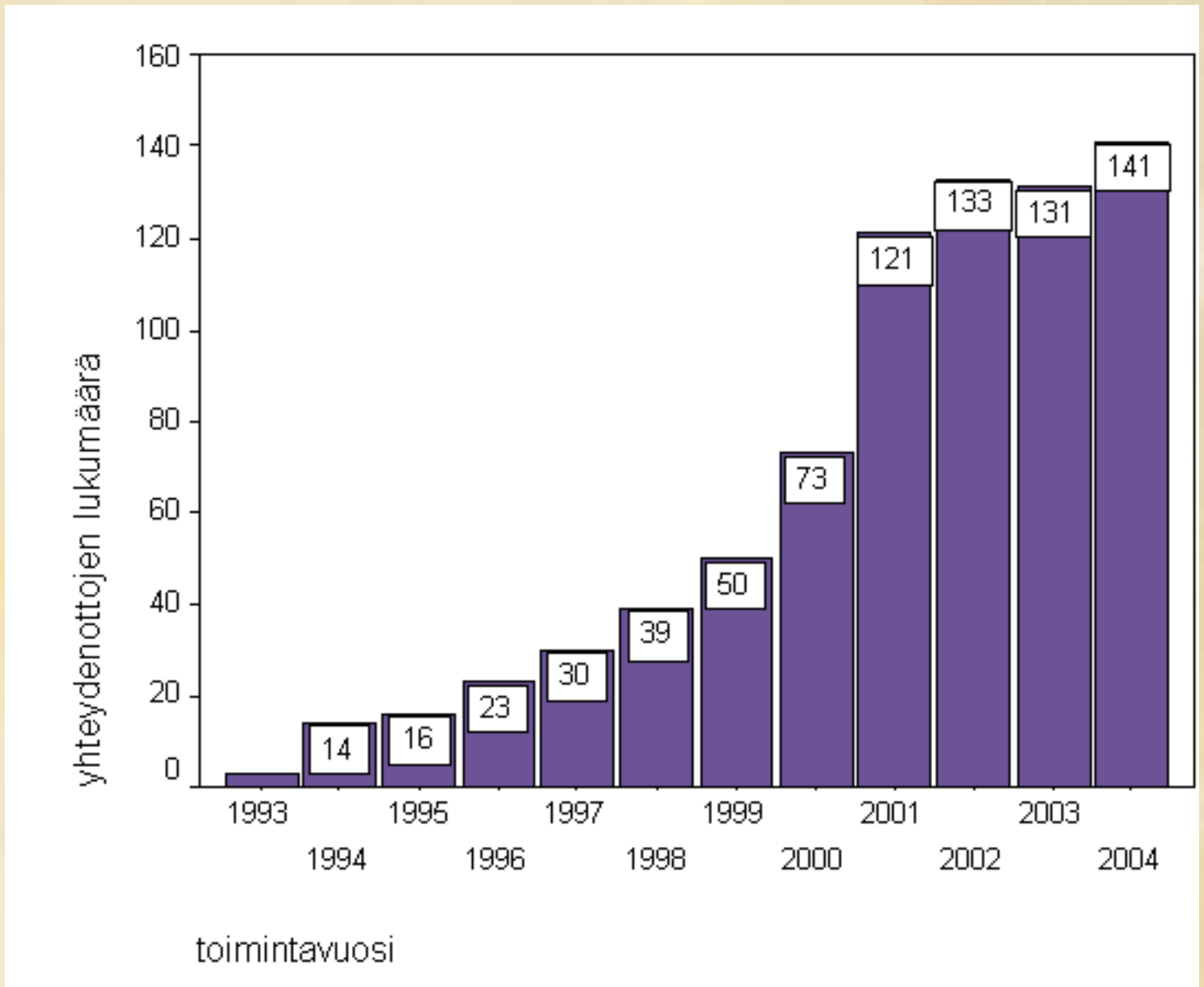
Osa puhelinkonsultoinnista tapahtuu päivystysaikana, osa sen ulkopuolella. Puhtaan juridisen tiedon jakamisen lisäksi myös käytännön neuvojen antaminen mitä erilaisimmissa tehtävissä toimiville kenttätöntekijöille on jokapäiväistä. Seksuaalinen väkivalta ja hyväksikäyttö on erityisalue, jossa käytännön juridiset ohjeet ja neuvot seksuaalirikoksen kohteeksi joutuneen kohtaamisessa ovat välttämättömiä samoin kuin henkilökohtainen, luottamuksellinen kontaktikin. Tavoitteena on, että Tukinaisen juristin lähestyminen ja konsultointi olisi mahdollisimman helppoa ja mutkatonta vaikeissakin tilanteissa. Tukinaisen juristi on koulutukseltaan oikeustieteen kandidaatti, varatuomari.

4.2 Kriisityön konsultaatio

Kriisityön konsultaatiolle oli eri ammattikunnissa yhä enemmän kysyntää. Kuluvana vuonna ei ole ollut mahdollista vastata kaikkeen tähän kysyntään. Akuuttia, päivystyspuhelimien tai toimistopuhelimien välityksellä tapahtuvaa yhteistyötä haluava sosiaali-, terveys-, opetus- tai muun alan ammattilainen toivoo yleensä kiireisesti apua ajankohtaiseen, tiettyä asiakasta koskevaan ammatilliseen ongelmaansa. Eri puolilta maata tulee yhä enemmän yhteydenottoja, jotka koskevat erilaisia erityis- ja vähemmistöryhmiä. Myös tämä aiheuttaa haasteita, tiedollisia ja ajankäytöllisiä, Tukinaiselle. Päivystyspuhelimiin tulevat konsultaatiosoitot ovat vuonna 2004 lisääntyneet edelleen voimakkaasti, tällä hetkellä joka kymmenes yhteydenotto on konsultaatiopuhelu.

Konsultointitarve voi koskea yksittäisen työntekijän lisäksi työyhteisöä. Esimerkiksi Tukinaisen kriisityöntekijää toivottiin mukaan asiakasta/asiakkaita koskevien työmenetelmien, työskentelytapojen tai ongelmien arviointiin ja ratkaisuvaihtoehtojen etsimiseen. Joskus yhteydenoton syynä oli yksinkertainen joko-tai-asetelma, jonka ratkaisemiseen halutaan apua. Toisinaan kuitenkin ongelmana oli laaja ammatillis-eettinen kysymyksenasettelu, johon voi liittyä juridisia velvollisuuksia tai toimintaa rajoittavia tekijöitä.

Kuvio 5. Kriisi- ja juristipäivystykseen tulleet konsultointipuhelut 1.5.1993 – 31.12.2004 välisenä aikana.

5. KOULUTTAMINEN, YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN

5.1 Yhteistyön tarpeesta

Tukinlaisesta ohjataan asiakkaat mahdollisuuksien mukaan heidän tarvitsemiensa palvelujen piiriin eri puolilla maata. Eri alojen ammattilaiset puolestaan ohjaavat asiakkaitaan Tukinaisen palveluihin. Seksuaalirikosten uhrien kohtaamisessa on vielä paljon opittavaa ja kehitettävää, mikä lisää tarvetta yhteistyöhön eri tahojen kanssa. Kriisi- ja traumatyö on viime vuosina kehittynyt koko maassa. Päähuomion ammattikäytäntöjä ja yhteistyöverkostoja kehitettäessä ovat kuitenkin saaneet erilaiset kuolemantapauksiin, onnettomuuksiin ja katastrofitilanteisiin liittyvät traumaattiset tilanteet. Seksuaalisen väkivallan kriisien ymmärtämiseen ja hoitamiseen ei ole panostettu samalla tavalla. Parisuhdeväkivaltatilanteita ei myöskään välttämättä mielletä traumaattisiksi kriiseiksi, vaan niitä käsitellään ihmissuhdeongelmina, jos käsitellään lainkaan.

Erityisesti pääkaupunkiseudulla asiakkaita ohjataan terveyskeskuksista ja psykiatristen sairaaloiden poliklinikoilta ja osastoilta Tukinaisen kriisitapaamisiin ja kriisiryhmisiin. Tukinaisessa työskenteleviltä terveysalan ammattilaisilta on pyydetty asiakkaille myös lähetteitä, lausuntoja ja potilaskertomusten yhteenvetoja jatkohoidon järjestämistä varten sekä osallistumista potilaan hoitokokouksiin. Yhteistyö sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa on siis kaiken aikaa lisääntynyt, mikä hyödyttää asiakkaita ja työntekijöitä muun muassa tekemällä hoidon järjestämisestä eri tahojen yhteistyönä aiempaa suunnitelmallisempaa.

Tukinaisen kriisityöntekijä kuuluu Suomen Psykologiliiton vuonna 2004 perustamaan kriisi- ja traumapsykologian toimikuntaan. Toimikunnan tehtäväksi annossa korostuu palvelujen tämänhetkisen tilan arviointi ja palvelujen kehittäminen. Tukinaisen yhteistyöllä toimikunnan kanssa pyritään edesauttamaan sitä että seksuaalisen väkivallan uhrit saisivat tarvitsemansa psyykkisen ensiavun ja kriisihoidon eri puolilla Suomea.

5.2. Koulutus-, konsultaatio- ja yhteistyötilaisuudet

Tukinainen järjestää koulutustilaisuuksia ja opintokäyntejä resurssiensa mukaan tarkoituksenaan tiedottaa ja kouluttaa seksuaaliseen väkivaltaan ja hyväksikäyttöön liittyvistä erityiskysymyksistä sekä rakentaa ja kehittää yhteistyöverkostoja. Opintokäynti- ja harjoittelijamahdollisuudella pyritään vaikuttamaan myös ennakoivassa mielessä viranomaiskäytäntöihin ja asiakkaan kohtaamiseen huomispäivän Suomessa.

Tukinainen osallistuu seksuaalikasvatuksen kehittämishankkeisiin. Vieraillemalla kouluissa ja nuorisotaloilla halutaan sekä ennalta ehkäistä seksuaalista väkivaltaa, hyväksikäyttöä ja häiritä että edistää näiden ilmiöiden julkituloa ja väkivaltaa kokeneiden hoitoon hakeutumista pitkäaikaisvaikutusten välttämiseksi. Alkuvuonna 2004 ei erillirahoituksen puutteen vuoksi voitu toteuttaa kouluille maksuttomia vierailuja, oppitunteja ja koulun henkilökunnalle suunnattuja maksuttomia koulutustilaisuuksia. Syksyllä 2004 Tukinaisen kouluttaja jatkoi koulukäyntejä ja ennaltaehkäisevän työn kehittämistä osana Tyttöjen Talon kanssa tehtävää yhteistyötä, Tyttöjen Talon saaman erillirahoituksen turvin.

Tukinainen tekee laajaa yhteistyötä eri viranomais- ja järjestötoimijoiden kanssa. Koulutus- ja konsultaatiokäytännöt olivat vilkasta. Pienille osanottajajoukoille (enintään 25 henkilöä) järjestettiin koulutustilaisuuksia Tukinaisen tiloissa. Sen lisäksi Tukinainen työntekijät tekivät tilauksesta räätälöityjä koulutuksia eri ammattilaistahoille. Kouluttaminen kuuluu olennaisena osana useimpien Tukinaisen työntekijöiden toimenkuvaan.

Kesäkuussa 2004 aloitettiin CPT -verkoston aktivointi järjestämällä tapaaminen niille ammattilaisille, jotka olivat osallistuneet Tukinaisen vuonna 2003 järjestämään raiskaustrauman hoitoa käsittelevään menetelmäseminaariin. Seminaarin osallistuneille lähetettiin ennen kutsua verkostotapaamiseen seurantalomake, jossa kysyttiin kokemuksia menetelmän käytöstä, ja seminaarin koettua hyödyllisyyttä nyt vuoden kuluttua. Saaduissa vastauksissa kiitettiin erinomaisesta koulutustilaisuudesta ja todettiin seminaarin antaneen paljon eväitä seksuaalisen väkivallan uhrien auttamiseen. Osa vastaajista oli soveltanut menetelmää sellaisenaan, osa osittain. Vastaajat toivoivat lisää koulutusta menetelmästä ja konsultaatiomahdollisuutta. Verkostotapaamisessa jaettiin kokemuksia hoidosta vertaistyönohjauksen merkeissä. Toinen verkostotapaaminen toteutettiin 1.10. Tukinaisessa.

Osallistujille maksuttomia nuorisosteen koulutuksia ja oppitunteja 2004:

04.03. Vuosaaren lukio (2 oppituntia)

11.03 Vuosaaren lukio (2)

14.09 Maunulan lukio (1)

16.09 Maunulan lukio (1)

07.10 Pohjois-Haagan yläaste (2)

08.10 Pakilan yläaste (4)

13.10 Pohjois-Haagan yläaste (1)

14.10 Maunulan lukio (1)

27.10 Alppilan yläaste (1)

02.12. Helsingin yhteislyseo (1)

Pienryhmien maksuttomia tutustumiskäyntejä Tukinaisessa:

- 10.02. Amnesty, Akkaryhmä, alustus ja keskustelutilaisuus
- 12.02. Stadia ammattikorkeakoulu, sosionomiopiskelijat (2)
- 17.03. Kreikka, sosiaalityön harjoittelija ja Helsingin kaupungin nuorisotyöntekijä
- 25.03. Suomen Maanpuolustusnaisten liitto ry. (10)
- 31.03. Diakonia ammattikorkeakoulu, sosionomiopiskelijat (2)
- 28.04. Tyttöjen talo, nuorisotyön harjoittelijat (3)
- 08.06. Stadia ammattikorkeakoulu, sosionomiopiskelijat (2)
- 23.06. Sahrama -naisten kriisityöntekijät Turkista, opinto- ja tutustumiskäynti
- 09.09. Stadia ammattikorkeakoulu, sosionomiopiskelijat (2)
- 20.10. Pohjois-Helsingin lukio, psykologian opiskelijat (2)
- 15.11. Diakonia ammattikorkeakoulu, sosionomiopiskelija
- 17.11. EVTEK - ammattikorkeakoulu, medianomiopiskelijat (2)

Toteutuneita konsultaatio-, koulutus-, opinto- ja yhteistyötilaisuuksia 1.1. – 31.12.2004

- 20.01 Rikosuhripäivystys, tukihenkilöt, koulutustilaisuus
- 23.01. Nuorisopsykiatrian kriisipoliklinikka, työnohjaus
- 02.02. Kidutustrauma perheessä -seminaari, terveys- ja sosiaalialan työntekijät, koulutustilaisuus
- 04.02. Järvenpään sosiaalisairaala, naistenhoitoyhteisöjen asiakkaat, koulutustilaisuus
- 27.02. Arcada ammattikorkeakoulu, sosionomiopiskelijat, opintokäynti
- 25.03. Rikosuhripäivystys, Turku, sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattilaiset, koulutustilaisuus
- 29.03. Suomen Adventtikirkko, työntekijät, työnohjaus
- 21.04 Suomen ADHD aikuiset, tutustumiskäynti
- 13-14.05. Koulutuspäivät terveydenhoidon ja sosiaalialan ammattilaisille
- 13.05. Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry, monikulttuurisuustapaaminen, yhteistyötilaisuus
- 28.05. Laurea ammattikorkeakoulu, seksologian opiskelijat, opintokäynti
- 30.08. Diakonia ammattikorkeakoulu, Kauniainen, sosionomiopiskelijöiden opintokäynti

- 03.09. HUS, Kellokosken sairaala, nuorisopsykiatrian osastot, koulutustilaisuus
- 17.09 Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Jyväskylä, terveydenhoidon ja sosiaalitoimen ammattilaiset, luento
- 29.09. Helsingin kaupungin Opetusvirasto, nuoriso- opetus- ja sosiaalitoimen henkilöstö, koulutustilaisuus
- 01.10. CPT -verkoston tapaaminen
- 06.10. Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää, erityisnuorisotyönopiskelijoiden koulutustilaisuus
- 15.10. HUS, Kellokosken sairaala, nuorisopsykiatrian osastot, koulutustilaisuus
- 15.10. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, seksologiaopiskelijat, opintokäynti
- 22.10. Joensuun Sosiaalipedagoginen Instituutti, seksuaalineuvojaopiskelijat, opintokäynti
- 11.-12.11. Koulutuspäivät terveydenhoidon ja sosiaalialan ammattilaisille
- 20.11. Suomen CP-liitto ry, koulutustilaisuus
- 29.10. Diakonia ammattikorkeakoulu, sosionomi- ja sairaanhoitajaopiskelijat, luento
- 01.12 HUS, Itäkeskuksen psykiatrian poliklinikka, Tukinaisen toiminnan esittely
- 20.12 Helsingin seudun Seta ry, työnohjausjakso (4 kertaa)
- 20.12. HUS, Syöpätaudit, työnohjaus (4 kertaa)
- 20.13. HUS, Peijaksen sairaala, nuorisopsykiatrian poliklinikka, työnohjaus (5 kertaa)

5.3 Projektit, tutkimusyhteistyö ja työryhmät

Tyttöihin ja naisiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön näkyväksi tekeminen yhteiskunnassa oli osa Tukinaisen toimintaa vuonna 2004. Viranomaisverkostoissa ja sosiaali- ja terveydenhuollossa vaihdettiin tietoa ja vaikutettiin eri yhteistyömuotojen, koulutuksen ja konsultoinnin kautta. Tukinaisen henkilökunta osallistui resurssiensa mukaan erilaisiin joko pidempiaikaisiin tai kertaluonteisiin yhteistyömuotoihin.

Sellaisia ovat:

Stakes, Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyprojekti, Uudenmaan alueellinen asiantuntijaverkosto

Pääkaupunkiseudun puhelinauttajat: yhteistyökokoukset ja koulutuksen järjestäminen

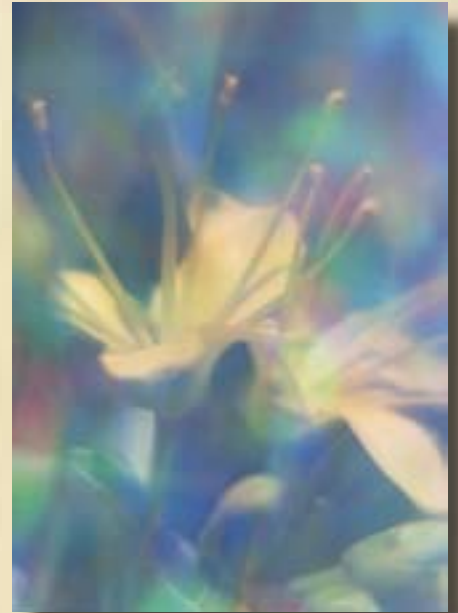
Rikosuhripäivystys, Uudenmaan aluetyöryhmä

Amnesty International, Suomen osasto: Amnestyn suunnittelee ja toteuttaa valtakunnallisen naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen kampanjan ”Joku raja!” vuosina 2004 - 2006. Kampanjan punaisena lankana on raiskausten ja muun naisiin kohdistuvan väkivallan esiin tuominen ihmisoikeusrikkoksina. Tukinainen osallistui kampanjan työvaliokuntaan ja ns. ministeriötyöryhmään, jossa pohdittiin ministeriöille osoitettavia suosituksia toimista seksuaalisen ja muun naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi.

Ammatillinen verkostotyöryhmä: Ensi- ja turvakotien liitto, Pro-tukipiste, Pääkaupungin turvakoti, Raiskauskriisikeskus Tukinainen ja Rikosuhripäivystys. Laatu, ennaltaehkäisy ja jatkuvuus naisiin kohdistuvassa väkivaltatyössä

Suomen Psykologiliiton kriisi- ja traumapsykologian toimikunta: Toimikunnan tarkoituksena on tarkastella kriisityön tilaa ja kehittämistarpeita valtakunnallisesti, laatia suosituksia ja tiedottaa. Tukinainen kriisityöntekijä on toimikunnan jäsen. Tukinainen kriisityön koordinaattori on toimikunnan jäsen.

V-Day -tapahtuma: järjestettiin 6.3. Helsingin Kaapelitehtaalla. V -day on kansainvälinen naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen tapahtuma, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Suomessa monikulttuurisen taideryhmän PeriHelionin toimesta. Tukinainen toimi yhteistyökumppanina paneelikeskustelun ”Seksuaalinen itsemääräämisoikeus” järjestämisessä. Tapahtuman tuotto lahjoitettiin Tukinaiselle.

Tyttöjen ja naisten ihmisoikeudet: kansalaisjärjestöhanke, jossa suunniteltiin ja toteutettiin opetusmateriaalia yläasteiden ja lukioiden opettajien käyttöön sekä kansalaisjärjestöjen koulutustoimintaa varten. Opetusmateriaalissa tyttöihin ja naisiin kohdistuva väkivalta eri muodoissaan nähdään keskeisenä ihmisoikeusloukkauksena. Materiaalin painopiste väkivallan osalta on ennaltaehkäisyssä. ”Friidu - tyttöjen ja naisten ihmisoikeudet” -opetusmateriaali julkaistiin kesällä 2004. Yhteistyöjärjestöinä hankkeessa ovat toimineet Tukinainen ohella Amnesty, FinnWID, Ihmisoikeusliitto, Suomen YK-liitto, Tyttöjen Talo, Unioni Naisasialiitto Suomessa ja Suomen Unifem. Hanke on saanut ulkoministeriön tiedotustukea. Suomen Naistutkimuksen Seura ry valitsi syksyllä 2004 Friidu -opintopakettin Vuoden naistutkimusteko -diplomin saajaksi. Materiaalin julkaisemisen jälkeen hankkeeseen osallistuneet kansalaisjärjestöt ovat jatkaneet yhteistyössä opetusmateriaalin kehittämistä ja laajentamista sekä aloittaneet poikien ja miesten ihmisoikeuksia käsittelevän vastaavanlaisen opetuspaketin suunnittelun.

5.4 Kansainvälinen yhteistyö

Tukinaisen henkilöresurssit eivät ole mahdollistaneet niin runsasta kansainvälistä yhteistyötä kuin mihin olisi ollut tarvetta ja kutsut olisivat edellyttäneet. Partneriksi erilaisiin yhteistyöhankkeisiin olisi ollut mahdollisuus liittyä useampien eri koordinoijien kanssa, mutta koska voimavarat on haluttu keskittää kotimaassa tapahtuvaan kriisityöhön, ulkomaisia yhteistyökumppaneita ja hankkeita on voitu valikoida vain harkiten.

Vuonna 2002 ja 2003 Tukinainen oli kumppanina EU:n Daphne -hankkeessa Rape Crisis Network Europe, jota koordinoi Rape Crisis Network Ireland. Sen työskentelyyn osallistui kaksi Tukinaisen edustajaa. Projektissa eurooppalaiset raiskauskriisikeskukset verkostoituivat ja perustettiin yhteinen internetsivusto www.rcne.com. Projektin tuloksena syntyivät myös menetelmäoppaat raiskauksen uhrin hoitokäytännöistä ja oikeuslääketieteellisistä tutkimuksista.

Tämän yhteistyön pohjalta Tukinainen anoi vuonna 2004 ensimmäistä kertaa EU Daphne rahoitusta omalle hankkeelleen. Projektissa pyritään edesauttamaan raiskauksen uhrien kriisihoidon kehittämistä hyödyntämällä Tukinaisessa kokeiltua ja tulokselliseksi havaittua CPT -menetelmää. Rahoituksen saaminen mahdollistaisi CPT -menetelmän käsikirjan suomentamisen, menetelmäseminaarien järjestämisen Suomessa, Tukinaisen hoitotulosten raportoinnin sekä panostuksen menetelmän osaajien verkottumiseen.

5.5 Julkaisut ja kirjallinen materiaali

Tukinaisella on suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset esitteet toiminnastaan. Ranskankielinen esite on kopeitavissa. Nuorille on suunniteltu oma esite jaettavaksi oppituntivierailujen yhteydessä. Lisäksi on saatavilla videotiedote Tukinaisen toiminnasta viittomakielisille ja äänikasetti näkövammaisille. Ajankohtaista, päivittyvää tietoa on saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi myös Tukinaisen kotisivuilla osoitteessa www.tukinainen.fi.

Tukinaisen lokakuussa vuonna 2003 PS-kustannuksen kautta julkaisemasta Seksuaalinen väkivalta ja hyväksikäyttö - Selviytymiskertomuksia – kirjasta saatiin alkuvuoden aikana runsaasti positiivista palautetta sekä asiakkailta että ammattilaisilta. Kirja sisältää uhrien kertomuksia selviytymisestään ja asiantuntija-artikkeleita. Seksuaalista väkivaltaa käsittelevästä suomenkielisestä kirjallisesta materiaalista on Tukinaiseen tulleiden kyselyjen perusteella suuri pula. Kirja täyttää osaltaan tätä aukkoa. Jatkoa kirjalle on toivottu erityisesti ammattilaisten taholta, jotka toivovat syventävää teosta seksuaalisen väkivallan uhrien hoidosta.

6. TIEDOTUS

Tukinaisessa on runsaasti ammatillista ja ajankohtaista tietoa seksuaaliseen väkivaltaan liittyvästä problematiikasta, oikeudellisista kysymyksistä ja uhrien hoitamisesta. Tiedottaminen on tärkeä keino jakaa valtakunnallisesti asiallista ja todenmukaista tietoa sekä seksuaalisen väkivallan uhreille että heidän auttajilleen.

Toimittajien kanssa tehdään hyvää ja asiallista yhteistyötä. Toimittajat ja ohjelmantekijät ottavat usein yhteyttä Tukinaiseen juttuja suunnitellessaan ja toteuttaessaan. Vuoden aikana Tukinainen on ollut esillä sanoma-, aikakausi- ja ilmaisjakelulehdissä, radio-ohjelmissa sekä TV-ohjelmissa.

TukinAISella on esite ja juliste, joita lähetetään pyynnöstä maksutta mm. eri yhteistyökumppaneille. Suuremmista määristä peritään postituskulut. Taiteilija Reetta Neittaanmäen luoman ”siili” -logon pohjalta tehtiin erä Tukinaisen kannatustuotteita: t-paitoja, kortteja ja julisteita. Näitä maksullisia kannatustuotteita oli myynnissä niissä yleisötaapahtumissa, joihin Tukinainen kevään kuluessa osallistui, ja Tukinaisen tiloissa.

Tukinaisen kotisivuja (www.tukinainen.fi) päivitettiin kuukausittain, ja tiedotusavustajana toiminut harjoittelija teki niihin joitakin uudistuksia. Kotisivuilla kerrotaan Tukinaisen toiminnan ajankohtaisista asioista, kuten tulevista ryhmistä. Nettisivuja ja sähköpostipalvelua kehitetään asiakkaiden tarpeita vastaaviksi ja informoiviksi.

Tiedot soittajalle maksuttomista valtakunnallisista puhelinlinjoista löytyvät pääkaupunkiseudun puhelinauttajien yhteisjulistesta, useista eri kohderyhmille suunnitelluista oppaista sekä puhelinluetteloista.

Tukinaisen tiedot saa myös useiden kansallisten ja kansainvälisten verkostojen päivitettävistä tiedostoista, mm. WAVE (Women Against Violence in Europe) -verkostosta sekä Ylen verkkopalvelun hakupalvelusta, jossa luetellaan kansalaisille suunnattuja palveluita (www.yle.fi/vaikuta). Tukinainen kuuluu eurooppalaisten raiskauskriisikeskusten verkostoon, joilla on oma nettisivusto www.rcne.com. Sivusto sisältää myös Tukinaisen yhteystiedot ja toiminnan esittelyn sekä linkkejä suomalaisiin auttamistahoihin.

Jatkossa Tukinaisen tiedostustoimintaa tullaan tehostamaan panostamalla mm. erilaisten kampanjoiden markkinoinnin suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen. Myös ulkoista tiedottamista pyritään tehostamaan entisestään.

7. HALLINTO, ORGANISAATIO JA RESURSSIT

7.1 Hallinto

Ylintä päätäntävaltaa käytti 14.1.2004 alkaen Tukinainen ry:n hallitus (14.1. asti Unioni, Naisasialiitto Suomessa ry:n hallitus). Sihteerinä ja esittelijänä hallituksen kokouksissa toimii Tukinaisen toiminnanjohtaja. Hallituksen kokouksissa on paikalla läsnä- ja puheoikeudella henkilöstön keskuudestaan valitsema edustaja. Hallitus on nimittänyt työvaliokunnan, joka valmistelee hallituksen päätettäväksi tulevat asiat. Tukinaisen työvaliokuntaan kuuluu hallituksen puheenjohtaja, yksi hallituksen jäsen ja Tukinaisen toiminnanjohtaja. Raiskauskriisikeskus Tukinaisen toimintaa johtaa ja siitä vastaa toiminnanjohtaja. Hän toimii myös toimiston esimiehenä ja tiedotusvastaavana.

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen hallitus on koostunut yhdistyksen sääntöjen määräämällä tavalla sellaisista henkilöistä, joilla on Tukinaisessa tarvittavaa erityisosaamista ja jotka ovat halukkaita antamaan sen kriisikeskuksen käyttöön. Tämä on ollut ammatillisen ja laadukkaan työn tekemisen kannalta ensiarvoisen tärkeää, ja osoittanut toimivaksi käytännössä. Henkilökunta on saanut tarvitessaan konsulttiapua mm. sosiaalityön, mielensterveystyön, psykiatrian, juridiikan, traumatologian, gynekologian ja tutkimuksen alueilta maan eturivin osaajilta. Tästä on ollut hyötyä paitsi yleiseltä kannalta niin myös tapauskohtaisissa tilanteissa.

Hallituksen kokouksia pidettiin vuonna 2004 yhteensä 7

kertaa. Hallituksen jäsenistöön kuuluivat:

Pirkko Turunen, puheenjohtaja, sosionomi, kouluttaja ja työnohjaaja

Katriina Kuusi, psykiatri

Raija-Leena Punamäki, psykologian professori (traumatologia)

Marketta Tuppurainen, naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri, seksologi

Terttu Utriainen, professori (rikosoikeus)

Aili Nenola, professori (naistutkimus)

Päivi Hirvelä, valtiosyyttäjä

varajäsenet:

Pirkko Lahti, toiminnanjohtaja

Pia Oksanen, kansalaisjärjestöaktiivi ja opiskelija, Tukinainen ry:n perustajajäsen, Unioni, Naisasialiitto Suomessa ry:n edellinen puheenjohtaja

Katju Aro, opiskelija, Unioni, Naisasialiitto Suomessa ry:n puheenjohtaja 2004,

Hallitus ja päivähenkilökunta kokoontuivat elokuussa työn kehittämisen seminaariin pohtimaan kriisikeskuksen haasteita, ongelmia ja voimavaroja. Keskusteltiin mm. työn painotusalueista ja Tukinaisen asemasta kolmannen sektorin palvelujen tuottajana ja julkisten palvelujen täydentäjänä. Hallitus totesi Tukinaisessa tehtävän työn eettisiltä ja ammatillisilta perusteiltaan korkeatasoiseksi, ja asettui tukemaan henkilökuntaa sen arjessa.

7.2 Kuukausikokoukset ja viikkopalaverit

Kuukausikokouksia pidettiin ajalla 1.1.-31.12.2004 neljä kertaa. Kaikilla Tukinaisen päivätyöntekijöillä on mahdollisuus tulla kuulluksi itseään ja työyhteisöä koskevissa asioissa sekä osallistua päätöksentekoon. Esityslistalle ja sitä kautta käsittelyyn otetaan kaikki henkilökunnan esittämät asiat. Kuukausikokouksiin osallistuvat kaikki palkkalistoilla olevat päivätyöntekijät.

Joka keskiviikko toimistohenkilökunta kokoontui viikkopalaveriin. Muu henkilökunta on myös tervetullutta kokouksiin mukaan, jos heillä on siihen mahdollisuus. Palaverissa käydään läpi kunkin viikon tarkka ohjelma: tulossa olevat asiakaskäynnit, oikeudenkäynnit, palaverit, kokoukset ja koulutustilaisuudet, päivystysvuorot, aikataulukysymykset ja mahdolliset sijaisuusasiat. Samalla voidaan arvioida edellisen viikon tapahtumia ja akuutteja, kenties reagointia vaativia asioita. Nopeita ratkaisuja vaativat toimenpiteet, kuten sairauslomasijaisuudet, edustamiset eri tilaisuuksissa tms. päätetään viikkopalaverissa.

7.3 Kriisityön kokoukset

Tukinaisessa kriisityötä tekevät kriisipäivystäjät, kriisityöntekijät ja ryhmien vetäjät kokoontuvat kolme kertaa vuodessa kriisityönkokouksiin. Tapaamisten tarkoituksena on luoda yhteiset linjaukset asiakastyöhön, arvioida käytäntöjä ja pohtia ratkaisuja mahdollisiin akuutteihin ongelmatilanteisiin, sekä opiskella yhdessä työssä tarpeelliseksi katsottuja tietoja ja taitoja. Työryhmän vastaavana henkilönä toimii kriisityön koordinaattori.

Kriisityöntekijät kokoontuvat kerran viikossa omaan asiakaspalaveriinsa, jossa arvioidaan kriisitapaamisten asiakkaita koskevat ja toimenpiteitä vaativat asiat. Vuonna 2004 ajanvarauskäytäntöä muutettiin siten, että hoitokokouksissa käsitellään kriisiaikaa toivoneiden asiakkaiden esitietolomakkeet, jotka on täytetty päivystyksessä yhteydenoton perusteella. Kriisipäivystäjät arvioivat kriisiajan tarpeen kiireellisyyden, ja kriisihoidon soveltuvuuden asiakkaalle ja päättävät jatkotoimista senhetkisen ajanvaraustilanteen mukaan. Viikkopäivystystä hoitava henkilökunta kokoontuu viikoittaiseen päivystyspalaveriin, jossa käsitellään päivystyksessä esiin tulleita yhteistä pohdintaa tai linjausta vaativia akuutteja asioita.

7.4 Työnohjaus

Kaikki asiakastyössä olevat Tukinaisen työntekijät osallistuivat säännölliseen, ammatilliseen työnohjaukseen. Alkuvuonna 2004 työnohjausryhmiä oli kaksi: toinen kahdesti kuussa kokoontuva päivätyöntekijöitä varten ja toinen kerran kuussa kokoontuva tuntityöntekijöitä varten. Kesän aikana työnohjaus toteutettiin vertaistyönohjauksena. Yksilötyönohjauksen tarve on korostunut voimakkaasti. Siihen on tarjottu mahdollisuus tarpeen mukaan. EMDR -työnohjausta on järjestetty tarvittaessa.

7.5 Tukinaisen työryhmät

Tietosuojatyöryhmän puitteissa käsitellään Tukinaisen henkilörekistereihin ja tietosuojaan liittyviä kysymyksiä. Työryhmään kuuluvat toiminnanjohtaja, kriisityöntekijä ja juristi. Tukinaisen henkilörekistereitä koskevien käytäntöjen pohjana on useita eri yleis- ja erityislakeja, asetuksia ja mm. STM:n ohjeistuksia. Lakien soveltaminen Tukinaisen työhön on ongelmallista, sillä Tukinainen sijoittuu kolmannelle sektorille, sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan lainsäädännön rajamaastoon, ja eri lakeja on siis noudatettava soveltuvin osin. Tukinaisen erityiskysymysten ratkaisemiseksi työryhmä tekee yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa.

Tietopankkityöryhmän tarkoituksena on kerätä ajankohtaista tutkimus- ja tilastotietoa sekä kehittää Tukinaisen kirjastoa. Valtakunnallisena resurssikeskuksena toimiminen, asiantuntijuuden ylläpitäminen ja sen kehittäminen edellyttävät materiaalin ja ajankohtaisen tutkimustiedon hankkimista. Tietopankkityöryhmään kuuluvat toimistos sihteeri, kriisipäivystäjä ja kriisityöntekijä.

Nettityöryhmä pyrkii kehittämään internetin käyttöä Tukinaisen työssä esimerkiksi uudistamalla kotisivuja ja pohtimalla mahdollisuuksia käyttää verkkoa tiedon levitykseen ja yhteyden pitoon asiakkaiden kanssa. Työryhmän toiminnasta vastaa kriisipäivystäjä.

Laatutyöryhmä vastaa nimensä mukaisesti työn laatuun liittyvästä kehitytyöstä. Työryhmään kuuluvat kriisityöntekijät ja toiminnanjohtaja.

Erityisryhmätyöryhmän tavoitteena on löytää keinoja, joiden avulla Tukinaisen palvelut olisivat yhtäläisesti myös erilaisiin vähemmistöihin kuuluvien tyttöjen ja naisten ulottuvilla. Näitä erityisryhmiä ovat sellaiset, joiden toteuttamiseksi tarvitaan erityisiä toimenpiteitä, kuten avustajia tai tulkkeja esimerkiksi maahanmuuttajille ja liikuntaesteisille. Työryhmän muodostavat toiminnanjohtaja ja kriisipäivystäjä.

Koulutustyöryhmä pohtii koulutustarjontaan ja koulutukseen liittyviä kysymyksiä sekä koulutuksen koordinaatioita. Työryhmään kuuluvat kouluttaja, kriisityöntekijät ja toiminnanjohtaja.

Virkistystyöryhmä hoitaa henkilökunnan virkistystoimintaan liittyviä asioita, kuten esimerkiksi juhlien järjestämisen. Työryhmän jäseniä ovat olleet toimistos sihteeri, kriisipäivystäjä, taloussihteeri kouluttaja ja juristi.

Ryhmätyöryhmä on perustettu erilaisten ryhmien toiminnan koordinaatioita, suunnittelua ja markkinointia varten ja sen toiminnasta vastaa kriisityöntekijä.

7.6 Talous

Vuodeksi 2004 Tukinainen sai Raha-automaattiyhdistys ry:ltä 423 000 euroa perustoimintaan. Lisäksi uutena avustuksena ” Lähi-suhdeväkivallan ehkäisytyön kehittämissuunnitelmaan ” saatiin 80.000 euroa. Raha-automaattiyhdistyksen investointiavustusta Tukinainen sai 6.000 euroa. Kunta-avustuksia saimme 22.580. Säätiöiltä ei ole tänä vuonna saatu avustuksia ollenkaan. Koulutuksesta, konsultaatiosta ja oikeusavustamisesta saadut tuotot olivat 23.507,81 euroa. Tukinainen toimintaa ylläpidetään ja kehitetään tarkennetun toimintasuunnitelman mukaisesti niukalla budjetilla tietoisina siitä, että toiminnan laajentaminen edellyttää lisärahoituksen saamista.

Rahoituspohjaa pyritäänkin laajentamaan, erityisesti kuntarahoitusosuutta yritetään lisätä. Varsinkin pääkaupunkiseudun kunnat hyödyntävät Tukinainen palveluita halukkaasti, mutta osallistuvat talouteen kitsaasti. Jotkut kunnat olisivat halukkaita ostamaan esimerkiksi koulutuspalveluita mieluummin kuin antamaan yleisluontoista avustusta toimintaamme.

7.7 Henkilökunta

Tukinainen henkilökunta koostui eri tehtäviä hoitavista päivä- ja palkkioperusteisista työntekijöistä.

Raiskauskriisikeskus Tukinainessa työskentelivät ajalla 1.1. – 31.12.2004 seuraavat henkilöt:

Minnamaria Ahokas, talous- ja hallintosihteeri

Helena Auvinen, siistiksi

Hanna Happonen, psykologi, kriisipäivystäjä

Huhtanen, Maija, kriisipäivystäjä, 17.12 alkaen

Päivi Hämäläinen, psykiatrisen erikoissairaanhoidon, kriisipäivystäjä

Raili Isto, psykologi, ryhmänohjaaja

Jaana Jaatinen, sosiaalipsykologi, kriisipäivystäjä, kriisityöntekijän sijainen (1.2.-31.7.)

Sanna Kaitue, OTK, LL. M., juristi alkaen 24.5.

Marjatta Karhuvaara, OTK, juristi alkaen 18.11.

Pauliina Koponen, kriisipäivystäjä, 15.11.2004 saakka

Hannaleena Kuukari, psykiatrisen sairaanhoidon, psykoterapeutti, puolipäivätoiminen kriisityöntekijä

Pia Laulainen, tiedotusavustajaharjoittelija (22.3.-11.6.)

Amy Leff, sosionomiharjoittelija amk (16.3.-10.5.)

Ulla Lempiäinen, kouluttaja, kriisipäivystäjä

Pirjo Lötjönen, lähihoitaja, kriisipäivystäjä, lopettanut 6.12

Johanna Moisio, lähihoitaja, kriisipäivystäjä

Eeva Määttä, FM, tiedottajaharjoittelija, alkaen 23.9.

Airi Pyykkö, FM, ryhmäpsykoterapeutti, ryhmänohjaaja

Riitta Raijas, psykologi, kriisityöntekijä, kriisityön koordinaattori, va. toiminnanjohtaja (1.2.-31.6)

Kirsi Rapatti, sosionomi, siistiksi, kriisipäivystäjä (kriisipäivystäjänä alkaen 9.6.)

Reea Salminen, psykologiharjoittelija (31.5.-12.9)

Marja Sieranoja, kriisipäivystäjä

Riitta Silver, OTK, VT, juristi

Vuokko Sorvari, osa-aikainen toimistosihteeri 18.10-27.12.2004

Tanja Söderholm, toimistosihteeri, 23.12.2004 saakka

Sirpa Tammela-Laine, psykiatrisen sairaanhoidon, kriisipäivystäjä, ryhmänohjaaja

Manna Tähtäväuori, lähikasvattaja, nuorisotyöntekijä, kriisipäivystäjä (alkaen 2.6.)

Kristiina Valkama, FM, toiminnanjohtaja

Mona Virta, psykiatrisen sairaanhoidon, kriisipäivystäjä

Henkilökunnasta seitsemän on kuukausipalkkaisia kokopäivätyöntekijöitä ja yksi puolipäivätoiminen. Projektin työntekijöinä toimii kaksi kokopäiväistä työntekijää. Loput ovat tuntipalkkaisia, sopimuksen mukaan päivystäviä, ryhmiä ohjaavia tai muissa tehtävissä. Viimeksi mainitut ovat kahta lukuun ottamatta muualla päätyössä. Tukinaisessa ei ole ns. vapaaehtoistyöntekijöitä lainkaan. Opiskelu- tai työharjoittelijoita otetaan mahdollisuuksien mukaan.

7.8 Henkilökunnan koulutus ja virkistystoiminta

Tukinaisen henkilökunta osallistui ammatilliseen täydennyskoulutukseen tehtävien, tarpeen ja taloudellisen tilanteen mukaan. Työssä jaksamisen kannalta mahdollisuudella osallistua täydennyskoulutukseen on erittäin suuri merkitys. Voidakseen palvella hyvin asiakkaitaan sekä konsultaatiota ja koulutusta hakevia yhteistyökumppaneitaan on Tukinaisen henkilökunnan huolehdittava siitä, että sillä itsellään on alalta hallussaan tietoa ja osaamista, joka on uutta, pätevää ja ajankohtaista. Henkilökunta osallistui koulutukseen seuraavasti:

Kidutettujen kuntoutuskeskus, opintokäynti. Kriisityön henkilökuntaa osallistui.

Traumatisoituneiden lasten ja nuorten dissosiaatio - seminaari. Kriisityöntekijä osallistui.

Järjestöjen talouden neuvottelupäivät I, STKL. Talous- ja hallintosihteeri osallistui.

Järjestöjen talouden neuvottelupäivät II, STKL. Talous- ja hallintosihteeri osallistui.

Uusien yhteyshenkilöiden koulutustilaisuus, RAY. Talous- ja hallintosihteeri osallistui.

Työlainsäädäntö ja työnantaja velvoitteet –kurssi (Visio). Talous- ja hallintosihteeri osallistui.

Työnohjaajakoulutus, Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutusyksikkö. Toiminnanjohtaja osallistui.

TEL-päivät, VARMA. Talous- ja hallintosihteeri osallistui.

Ylemmän erityistason psykoterapiakoulutus, Helsingin Psykoterapiaseura. Kriisityöntekijä osallistui.

Keskusteleva luento työyhteisöjen muutostilanteista, Mehiläinen oyj, työpsykologian yksikkö. Päivähenkilökunta osallistui.

SOS-auton juhlaseminaari, Suomen mielenterveysseura, Kriisityöntekijä osallistui.

Kun mies hakee apua! - seminaari, Miesten kriisikeskus, Ensi- ja turvakotien liitto. Kriisityöntekijä osallistui.

Raiskattu? Tutkimus raiskausten käsittelemisestä rikosprosessissa. Tiedotustilaisuus. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos ja Tilastokeskus. Kriisityöntekijä ja juristi osallistuivat.

Humanitäärisen oikeuden kurssi, SPR ja Amnesty. Juristi osallistui.

Miesten väkivalta parisuhteessa, yhteistyöllä ehkäisyyn - seminaari, Helsinki. Kouluttaja osallistui.

Toukokuussa päivätyöntekijät viettivät virkistyspäivää illallisen merkeissä.

Syyskuussa Tukinaisen kriisiityön henkilökunta kävi yhdistetyllä kokous- ja virkistysristeilyllä Tallinnassa.

Joukokuussa Tukinaisen päivätyöntekijät viettivät virkistysiltapäivää yhteisellä lounaalla.

Joulukuussa koko henkilökunta vietti pikkujouluja Tukinaisen tiloissa.

